

קרוב אליך

עבודת ה' ברוח חסידית

חדש בקרוב
אליך! סמארט
לוקחים אחריות
על המסך

לוקחים
אחריות

עשו
כל
אשר
ביכולתכם

גלין מיוחד לרגל ג' תמוז,
יום הסתלקותו של הרבי מליובאוויטש

לא באתי לעולם
בשביל להיות תלמיד
חכם?
שאלת השבוע

נולדתי להנהיג.
צבי יחזקאלי על פרשת
ופרשיות השבוע

למי העניק הרבי חצי
מגן העדן שלו?
התועעות

זו רק חצי הילולא.
התבוננות, הרב שטיינשליץ

כן או לא לסיפורי
מופתים?
כתבה

**משקיעים
באמונה**

מקום בטוח לכל

072-395-1096

bemuna.co.il

חפשו אותנו בגוגל "משקיעים באמונה"

זה הזמן להשקיע באמונה
וליהנות מ-2 מנגנוני הגנה

**גם בטוחה
נדל"נית
וגם ערבות
חברה**

רב, אלוף

סיפור חייו של אלוף מיל' הרב **מרדכי פירון** זצ"ל

חגי הוברמן

חדש!

להשיג ברשתות ובחנויות
הספרים המובחרות

1-801-700-201

www.beitel.co.il

חנות ההוצאה: רח' בית הדפוס 6, ירושלים 02-6427117

ספריית בית אל

שני פגש בקרוב

ההרשמה לתואר שני בעיצומה! הקמפוס התורני לגברים ברחובות

בוא ללמוד בביה"ס הגדול ללימודי תואר שני M.Ed.
במגוון מסלולים:

הוראת מקרא
וספרות חכמים

ייעוץ
חינוכי

ניהול וארגון
מערכות חינוך

מגוון מלגות
לסטודנטים ולבוגרים**

חדש! למידה
היברידית ומקוננת

אוירה
תורנית

יום לימודים
אחד בשבוע

חפשו ב Google "תואר שני באורות רחובות" | | 1800-500-210

לירן: Liran@orot.ac.il | 08-9485622 | 052-4004545 | 052-5001313

*במוסדות האקדמיים במגזר הדתי בישראל, בהיערכותם ללימוד מרוחק ובחויית הלימוד בימי הקורונה, על פי סקר מיוחד של התאחדות הסטודנטים באמצעות מכון "מאגר מוחות" 2020
**מלגות דיקן, מלגות מיוחדות לבוגרי המכללה ולסטודנטים שאינם זכאים למימון משה"ח

תואר בהרצוג

בהרצוג תיהנו ממגוון תוכניות

תוכניות

לעשייה חברתית

'קוראים ביחד'

פרוייקט להקניית
ראשית הקריאה

קהילות לומדות תנ"ך

ליווי והנחיית קבוצות

כפרי סטודנטים

בשת"פ עם 'קדמה'
ובנ"ע

תוכניות

להעצמה אישית

'לפני ולפנים'

על פי דרכו של הרב דוב דינגר

'ספרות הנפש'

כתיבה יוצרת וביבליותרפיה
בחוג לספרות

'מיתרים'

תוכנית מנהיגות המשלבת
בין דתיים לחילוניים

תוכניות

בית מדרש

בית מדרש

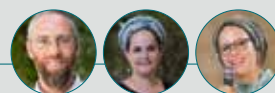
לתורת הנפש והחסידות
בחוג למחשבת ישראל

בית מדרש 'הדר' לנשים

בחוג לתושב"ע

מגוון מדרשות תורניות

בשילוב לימודים במכללה

חוגי הלימוד: חינוך מיוחד | לשון עברית | אנגלית | ספרות | גיאוגרפיה | אזרחות | מתמטיקה | ת

לפרטים ולהרשמה חייגו: 073-3742352

שנה ראשונה חינוך, מלגות שכ"ל ומלגות קיום, לזכאים | מערך הסעות

הרבה יותר מתואר

ייחודיות המשולבות בלימודי התואר

תוכנית למיניות בריאה

וחיי משפחה

בחוג למדעי הטבע ותושב"ע

תוכנית בין תחומית

בביולוגיה והלכה להכשרת

מובילות בית ספריות

תעודה מקצועית

בחוג לחינוך מיוחד

רכיבה טיפולית

בשת"פ עם החווה בתקוע

לקויות לימודיות מורכבות

קשיים רגשיים-התנהגותיים

משלבת חברתית רגשית

אבחון דיסקטי

לתלמידי יסודי ועל יסודי

תעודה מקצועית

במגוון חוגים

בחוג ללשון עברית

עריכת לשון

בחוג ללימודי

ארץ ישראל

הדרכת טיולים ושל"ח

בחוג למתמטיקה

הוראה מותאמת

לתלמידי יסודי ועל יסודי

ליווי קהילות לומדות

בחוג לאנגלית

תעודת הנחיית קבוצות

פלייבק, כתיבה יוצרת,

'המורה כמנהיג' ועוד

בהרצוג לומדים
 חצי מהבית וחצי במכללה

תושב"ע | מדעי המחשב | מדעי הטבע | היסטוריה | לימודי א"י | תקשורת | תנ"ך | מחשבת ישראל

או היכנסו לאתר המכללה: herzog.ac.il

בפריסה ארצית | אפשרות לתואר ראשון ושני, בחמש שנים בלבד

שיחת חברים

עם מיכי יוספי

חברים יקרים! יש לנו הידענות נפלאה לשוב ולהיכנס
במחשבות שלפני חשבון שאלותינו ראויות להישלח לנו
חשק להשיב עליהם, אבל איננו רשאים להכניס את
השאלות.

צא החוצה!

ימ"ש. הם הרי חיפשו כל יהודי בכל מקום שהוא, על מנת לפגוע בו. אצל הרבי, התגובה כנגד השואה, הייתה לעשות בדיוק ההפך: לחפש כל יהודי בכל מקום שהוא חבוי שם, להציל אותו ולרומם אותו באהבה. כל יהודי באשר הוא, אפילו יהודי שמסתתר מפני ה', צריך לאתר ולהחיות אותו. הרעיון המדהים הזה, להפוך את האנרגיה של השנאה על פיה, להפוך את התובנה של כוחות הרע ולהוציא ממנה טוב, זאת הייתה הגדולה של הרבי.

השטיבל של השכן

סיפור על פריצת גבולות החשיבה של הרבי, סיפור יהודי אמריקאי ושמו הרב יוסף קמינצקי. היהודי הזה היה מנהל של רשת חינוכית בארה"ב בשם 'תורה ומסורה', שהייתה שייכת לציבור הליטאי. במקביל, הוא ניהל הוצאה לאור של ירחון לילדים בשם 'עולמו'. בשלב מסוים, הירחון נכנס לקשיים כלכליים רציניים, עד כדי סכנת סגירה. יום אחד, פתאום הוא קיבל צ'ק של אלף דולר מהרבי, כתרומה למען החזקת העלון. הוא מאוד הופתע מהעניין, קודם כל כי העלון היה שייך לחוגים הליטאיים, אבל עוד יותר הוא הופתע, בגלל שחסידי חב"ד הוציאו באותו זמן מגזין נוער שנקרא 'שיחות לנוער', וגם הוא לא היה במצב הכי שפיר. אבל הרבי לא היה מוגבל לתבניות, הוא לא דאג רק לשטיטל שלו. היה לו חשוב שכל פעילות והשתדלות למען התורה תצליח, לא משנה מי יזום ומפעיל אותה.

מהסיפור הזה גם אפשר לקבל השראה לא לדאוג רק לשליחות שלנו שתצא לפועל, אלא גם לראות מי בסביבה זקוק לעזרה, ואפשר לעזור לו. אמנם לא צריך ללכת ולפור את עצמנו לחינם לכל מיני כיוונים, אבל כן לשים לב אם יש בסביבתנו יהודים שפועלים טוב, ואם אנחנו יכולים לתת להם תמיכה קטנה. יש כאן מסר נפלא, שנצא מהתפיסה של עיסוק רק בעצמנו, ולהרחיב את מעגל ההשפעה איפה שאפשר.

חברים יקרים! יש לנו הזדמנות נפלאה לשוב ולהיזכר במחזות שפעם חשבנו שאנחנו ראוים להם וליבנו חשק להגיע אליהם, אבל איכשהו הם הלכו לאיבוד בדרך. מה שצריך לעשות זאת העבודה של השארת הבגד בצד, ונתינת אמון בצדיקים שבאמת אפשר לשחרר את הקיבעון ולפרוץ ולצאת החוצה. לחיים!

שלום חברים! חודש תמוז שמח לכולנו! שנזכה כולנו לנחמה אמיתית ולשמחה אמיתית, ולגאולה שלמה. לפעמים אנחנו מחפשים לחיות בנורמליות כזאת של חיים סבירים, ואנחנו שוכחים את החלומות הגדולים שאנחנו מיועדים אליהם. ברוך ה' שיש צדיקים שמזכירים לנו כל הזמן להיכן צריך לשאוף. הרבי מליובאוויטש, שאנחנו כעת ערב היארציט שלו, היה צדיק כזה, שהזכיר לנו כל הזמן את היעד הגדול של הגאולה השלמה. כמובן הוא לא רק הזכיר, אלא גם פעל ונתן כוח לכל יהודי באשר הוא, להוסיף ולהגביר את הטוב בעולם.

אתם יודעים, ראש חודש תמוז הוא יום ההולדת של יוסף הצדיק, החולם הגדול. על יוסף הצדיק נאמר, שכאשר אשת פוטיפר ניסתה לאחוז בו, הוא ברח: "ויצוב בגדו בידה, וינס ויצא החוצה". חסידיים למדו מהפסוק הזה דבר נפלא. לפעמים רואים בן אדם שרוצה להשתנות ולפעול טוב בעולם. למרבה הצער, למרות רצונו הטוב ותוכניותיו הנפלאות, שום דבר לא קורה. כמובן סיבות ותירוצים יש עד אין סוף. אבל ללא ספק, אחד הגורמים המרכזיים לכישלון של רצונות טובים, הוא העניין שאדם תקוע עם דימוי עצמי מאוד מסויים, ופשוט לא מאמין שהוא יכול להשתנות ולשנות. הוא לא מאמין שהוא יכול להיות באמת שמת, או להיות אבא טוב ובעל טוב, או עובד ה' אמיתי.

לרוב אין לנו באמת שום מניעה חיצונית, אלא רק מניעה פנימית, בגלל הצורה שבה אנחנו תופסים את עצמנו, או אין שאנחנו נתפסים בעיני האנשים מסביב, ובעיקר - אין אנחנו חושבים שאחרים תופסים אותנו... הדימוי הזה של התפיסה שלנו את עצמנו, נקרא 'בגד'. אדם מלביש לעצמו מין בגד של דימוי עצמי, והוא בטוח שאי אפשר לפשוט את הבגד הזה. בן אדם שוכח שהדימוי הזה הוא באמת משהו חיצוני. מיוסף הצדיק, ובדור שלנו מהרבי מליובאוויטש, אנחנו לומדים שאפשר להוריד את הבגד.

להפוך את השואה

אחד הדברים שהרבי הכי הרבה עבד עליהם, היה להחזיר לתודעה של כל אחד, שאפשר גם אחרת, אפשר להצליח, ואפשר להיות שליח נהדר, גם אם אנחנו לא חב"דניקים. דרך אגב, גם המחשבה הזאת היא סוג של תפיסה מקובעת - 'שליח אפשר להיות רק אם אתה חב"דניק'. הרבי דחף כל הזמן להשתחרר מהקיבעון, ולהצליח להיות שליח ולהצליח לפעול גם על אנשים, או גם במצבים, שנראים לנו מייאשים לגמרי.

הרעיון הזה חבוי בפסוק: "ויעזוב בגדו בידה וינס ויצא החוצה". לפעמים הסטרא אחרא גורמת לנו להרגיש שאי אפשר לעזוב את הבגד, שאי אפשר להחליף תרמית. האמת היא שהיכולת לגבור ולעזוב את התדמית החיצונית, היא זאת שתקבע את מידת ההצלחה בהוצאה לפועל של המחשבות הטובות. יוסף הצדיק, שהוא המורה הגדול להגשמת חלומות ופריצת חומות, מראה לנו שהבלתי אפשרי הוא כן אפשרי. יוסף עזב את הבגד. יוסף משאיר את הבגד "בידה" - הוא מזהה שהתדמית היא רק בגד בידו של היצר הרע. היצר דואג להצמיד אותך אליו, אבל יוסף מלמד אותנו להשאיר את הבגד בידו, ולרוץ החוצה לעבר יעדים חדשים.

על החשיבה של הרבי, שמעתי פעם הסבר מאלף מהרב ברליה קרומבי, בשם הרב יונתן זקס זצ"ל. הוא אמר, שהרבי פעל הפוך מהנאצים

גב החר
מובילים
לוקחים אחריות. נקודה.

אריזה | הובלה | אחסון | 02-9978757, 052-6071171
gavhahar1@gmail.com

יוקרה באבני חפץ זה אופק

בואו להצטרף לפרוייקט יוקרתי המותאם במיוחד לזוגות ומשפחות צעירות
בציבור הדתי לאומי, במיקום מעולה ונוף פתוח לטבע, בשכונה חדשה וצעירה,

במרחק של 25 ק"מ מנתניה / כפר סבא

בואו לגור בדירות גן ודופלקסים יוקרתיים עם גינה פרטית, 4 ו 5 חדרים

הדירות מעוצבות לפרטי פרטים, עם גימורים יוקרתיים ומפרט טכני עשיר. הדירות נבנו
בסטנדרטים הכי גבוהים שיש וברמת ביצוע חסרת פשרות עד לפרטים הקטנים ביותר.

נשארו דירות אחרונות בלבד. בואו להתרשם עכשיו מהדירה לדוגמא.

*9923

לפרטים נוספים חפשו בגוגל: 'אופק באבני חפץ'

OFEK
הנדסה ויזמות

צבי יחזקאלי

הוא אוהב חריף היא אוהבת מתוק, הוא רוצה צימר היא רוצה קמפינג, מה עושים?

מי מתאים יותר ממני?

המתנגשים יהפכו להשלמה ולא למלחמה. ברגע שאני אבין שיש כוח גדול מעלי שמנהל את הכל ואני לא עומד להחליף אותו אלא רק לשמש לו צינור, אני מתחיל לנגוע ולתקן את שורש הגאווה.

מה ההיפך של גאווה? אומר רבנו בספר המידות שעל ידי גאווה אין יראה. נקודה. אין לי יכולת לראות את השם כאשר אני מסתיר אותו בגאוותי.

כשאין לי את הענווה להבין את זה שאני ואשתי שונים ורק יראת השם ואמונה תוליך אותנו לטובה, אני מתחיל את התהליך שאנו רואים ברחוב של הפוליטיקה - אני אמלוך. אני אעשה. אני כאן. כן אני גם יכול להפיל אפילו את ביבי, ועל הדרך לקבוע לכם מה טוב לכם במשפחה, למרות שהתורה אומרת את ההיפך הגמור.

אולי הגאווה של קורח באה מההבנה שלו שאם הוא עשיר אז הכל בידו. הוא לא הבין למה משה נבחר, מה טוב במשה, ולמה העם מפסיד מנהיג מדהים כמו קורח. זה קורה ברגע ומסמא את העיניים והמחשבה לזמן ארוך. לעיתים ארוך מדי. אולי הגאווה שלנו מתחילה כאשר אנחנו מצליחים קצת ומנכסים את זה לעצמנו ולא להשם יתברך. זה שורש עמוק ודק אבל כשהוא מקבל את החיות שלו אפשר להגיע להחמצה נוראית, הפוכה, מוטרת. רחוק רחוק מרצון השם.

אלו שצועדים בשם הגאווה בחרו שם מצויין. אכן גאווה, רצון למלוך. במקום שיש גאווה אין ענווה. במקום שיש גאווה אין את השם יתברך. די להתבונן במסדרונות הכנסת אחרי המבצע בעזה, אחרי האסון במירון, אחרי כל שנת הקורונה, ולשאל האם אנחנו בענווה או בגאווה? האם אנחנו ביראת שמים או ביוהרה?

אם נבין את השורש נוכל לראות באופן אמיתי יותר ויהודי יותר מה התהליך שעובר על הפוליטיקאים של היום ושל אז, על קורח ונמרוד ועל כל אלו שמשכנעים אותנו שהם הכי מתאימים. הרוחות הנושבות בתקשורת ובפוליטיקה הם תמרווי האזהרה הזועקים שקוראים לנו לבדוק את זה בתוך הבית שלנו, ביחסים עם נשותינו וילדינו. כך אפשר לרדת לשורש העניין של שלום בית, של חינוך ילדים ושל יחסים עם חברים. זה הזמן לבדוק איפה האני. ואיפה האני ששייך ונכנע אל האין.

מי מתאם את המציאות עם פרשת השבוע? שימו לב שכמעט כל שנה בפרשת קורח אנחנו עוסקים באותם נושאים. מצעדי גאווה או לחלופין גאווה של מנהיגים או כאלה שרוצים להיות מנהיגים.

פרשת קורח היא הרגע שבו אפשר להתבונן בשורש. במקום בו צומחת התנועה בנפש שמביאה אנשים להתהפך לגמרי כשהם מגיעים לפסגה. הרצון הטוב לעשות למען עם ישראל, שהובטח בתחילת העלילה, מתהפך ממרום מושבם מקצה לקצה.

מה עניינה של הגאווה? האם זהו שורש רע או רק מידה לא טובה שנתקלים בה בהמשך הדרך? השורש של כל ההתנהגויות הבלתי הגיוניות שאנחנו רואים סביבנו ברחוב ובפוליטיקה, נעוץ בשאיפה שניסח הנחש "והייתם כאלוקים", דרך נמרוד שמרד בשמיים ועד לקורח שבוקר אחד התעורר עם "פרשנות חדשה ואמיצה" נגד "המושחתים".

הרגע הזה שפתאום אתה רואה את המציאות עם החוסר שלה, ומחליט שהדבר הכי נכון למציאות הזו, מה שיכול לגאול אותה ממצוקתה, זה האני שלי. החוסר הזה יוכל להתמלא רק על ידי האישיות והתכונות שלי. זה שורש הגאווה.

המציאות מתעתעת היא. מלאה חוסרים וניגודים. מי לא מרגיש את זה בכל יום? רבנו מסביר שכל אדם בנוי מארבעה יסודות: אש, רוח, מים ועפר. כל אחד קיבל מהשם יתברך מינון מאוד מדויק של ערכים בכל ארבעת היסודות. יש כאלה עם הרבה אש ויש כאלה שזורמים כמו מים. קחו לדוגמה שני בני זוג שכל אחד מהם מביא ארבעה יסודות משלו. והנה מתחילה ההתנגשות. האנרגיות מתנגשות בתוך קרב שנראה רחוק לגמרי משלום. הוא אוהב חריף היא אוהבת מתוק, הוא רוצה צימר היא רוצה קמפינג, מה עושים? שולחים בעל ספרדי לסדנאות להורדת הכעס והגברת השלווה? שולחים את האישה האשכנזיה לטיפול להגברת האש על המים? (הדוגמא הזו היא הדוגמא שלי בבית, אני הספרדי, אשתי האשכנזיה, למען הסר ספק...) מה עושים?

רבנו מסביר שרק כאשר שני בני הזוג יקבלו בהכנעה את הקדוש ברוך הוא בבית, שלל התכונות האלו והיסודות

גם דברים טובים

מסתיימים

ההרשמה המוקדמת

< לכנס בכל לבבך >

מסתיימת

ביום ראשון הקרוב

בְּכָל לִבְבְּךָ 9

היכנסו עכשיו ובחרו את היחידות
שאתם לא רוצים לפספס.

זה הזמן גם להצטרף אלינו! :

לפרטים והרשמה חפשו ב-Google "בכל לבבך 9"

לא באתי לעולם כדי להיות תלמיד חכם - האומנם?

שיר במגבלת גיל

הרב אברהם וסרמן

רב קהילת גבורות מרכזי גבעתיים ור"מ בישיבת רמת גן

את שולי רנד אני מכיר מוקיר מכבד ואוהב. כך גם את יצירותיו המדהימות, המלאות קדושה אמונה וכשרון יוצא דופן. גם השיר החדש "עוקר הרים" נכנס לאותו קריטריון. איך אפשר לא לאהוב שיר המסתיים בביטוי "כי אתה סובב כל עלמין וממלא כל עלמין" אשר מעתה ואילך יושר בפי רבים? ובעיקר, רוב התוכן הסולד מכפירה, ממידות רעות ומעבירות שבין אדם לחברו.

אך השורות הפותחות בהן הכרזה כי לא בא לעולם להיות תלמיד חכם, אלא לחיות בלב שבור, אמונה וריחוק מעבירות - נכונות רק בהקשר מוגדר.

שאיפת הדורות של אימהות יהודיות בכל התפרצות ללא יוצא מן הכלל היתה כי בניהם יגדלו להיות תלמידי חכמים. את פיתם חסכו מפיהם כדי לשלם למלמד טוב. פעמים רבות שלחו ילד רך בשנים ללמוד מחוץ לבית בישיבה טובה, תוך געגועים ובכי. לא היתה מאושרת בתכל מאמא שוכתה בכן ת"ח, והיו רבות כאלה. כך שמר עם ישראל על רמה תורנית גבוהה, כך יצר אילטה רוחנית מובילה, כך גדלה ופרחת תורה שבע"פ.

הרמב"ם כבר הגדיר כי הבחירה החופשית של אדם מאפשרת לו להשיג הישגים רבים, בהם לימודיים ורוחניים. גם מי שאינו בעל כשרון מולד - בהתמדה ונחישות מגיע לרמה למדנית גבוהה. בהקדמה לכמה מספרי האחרונים הקלאסיים שמעטרים את מדפי הישיבות - נמצא יותר מסיפור חיים אחד של מי שלא היה מוכשר בשכלו, אבל התמדה ותפילות הביאו אותו לשורה הראשונה של ראשי ישיבות שחידושיהם נלמדים עשרות שנים לאחר פטירתם.

יחד עם זאת - את השיר הזה יכול לשיר בלב שקט מי שהתקיימו בו דברי חז"ל "תלמידי שלא ראה סימן יפה במשנתו חמש שנים - שוב אינו רואה" (חולין כד).

מי שניסה התאמץ והשקיע חמש שנים, ורואה שאינו במסלול להפוך לתלמיד חכם - עליו להרפות מהחלום להיות תלמיד חכם. אין זאת אומרת שעליו לעזוב את הישיבה. ללימוד בישיבה יש ערך עצום, ויש להתאמץ ללמוד כל זמן שיש מוטיבציה ואפשרות. לכשיצא מהישיבה, יפנה למסלול התפתחות אחר שבו יראה סימן ברכה והצלחה.

בכל מסלול שיבחר, ובכל שלב בחיים, יש לקבוע עתים לתורה, ולהתקדם גם מבחינה למדנית וגם מבחינה רוחנית, גם מי שלא יזכה לתואר תלמיד-חכם. בקיצור - חמש שנים אחר תחילת לימודיך בישיבה גבוהה - אם זה "לא הולך, ולא בכיוון" תוכל לשיר את השיר הנהדר של שולי רנד כולל שתי השורות הראשונות...

והעיקר - רובו של השיר, המתאים למה שאמר חז"ל אודות כל תינוק, שטרם צאתו לאור העולם "משביעים אותו, התי צדיק, ואל תהי רשע" (נדה ל), זהו פרויקט לכל החיים, שבו אין מגבלת זמן, וגם מי שלא ראה סימן ברכה - חייב להתאמץ שוב ושוב עד שיצליח. להיות צדיק זה הרף המינימלי של יהודי תלמיד חכם - זה הרף הגבוה, שאנו כחברה וכיחידים תמיד בשאיפה להגיע אליו.

לא באתי לעולם להגשים חלומות

הרב אייל יעקובוביץ'

ראש ישיבת ההסדר בצפת

מספרים על חסיד של השפת אמת שניגש אל רבו, ושאלה בפיו: "רבי, הציעו לי להיות הרב של עיר הבירה, וורשה. באתי לבקש מהרב תמיכה וברכה". אמר לו הרבי: "באשר לי, הייתי מעדיף שהיית מספר לי שאתה מתחיל להיות סנדלר". - "מי יהיו אם כן הרבנים?" שאל החסיד. "מי שאינו שומע לי", ענה השפת אמת בפשטות. כעבור שנה הגיש החסיד לרבי את זוג הנעליים הראשון שלו.

מי שמכיר את השפת אמת, כמו את רבו הרבי מקוצק, יודע שאין בהם ולו מעט מהבינוניות והפשרנות, בשום תחום, בנגלה או בנסתר. הרבי לא ציפה מהחסיד להסתפק במעט מן הקדושה, הדבקות, או הבקשה לגאולת ישראל. הרבי כיוון את ליבו של החסיד פנימה. על השפת אמת עצמו מסופר שבערוב ימיו טייל פעם עם נכדו ובשעת רצון אמר לו: "יודע אתה מדוע התנגדתי כל כך לקבל את הרבנות? כיוון שידעתי את אשר יהיה. ירבו החסידים וירבו ספסלי בית המדרש. ואז, בדיוק אז, תיעלם לה הנקודה הפנימית".

אנחנו לא באנו לעולם כדי להגשים את החלומות שלנו, הרוחניים או הגשמיים. יש לנו חלומות גדולים כי אנו בני א-ל ח', לכן באנו לעולם; כדי לשרת את ה' תמיד בכל רגע בהתאמה לרצונו המתחדש מאיתנו.

אפילו המשפט 'באתי לעולם כדי להיות תלמיד חכם' נעוץ בו ממד חיזוני. יש בו מהשפעת התרבות המערבית שבוחנת כמותיות כערך עליון ומגדירה שאיפות בתוך תבניות. אני לא חושב שמשנה רבינו אמר על עצמו שהוא בא לעולם כדי להיות תלמיד חכם או כדי להיות מנהיג של ישראל. אני כן יודע, שבכל רגע נתון משה רבנו עשה כל מה שביכולתו בשביל ה'. הוא לא שתק מול עוול ומצוקה והיה שם רק מול ה'. ממילא הוא גם נקרא לדגל ושוב היה שם בשביל לעזור.

יהודי שבענווה ובפשטות יודע לומר על עצמו שהוא בסוף רק בא לחסות בצל הא-ל, יוליד מתוכו את היצירתיות והכשרון שלא יולידו הרבה מאותם שידועים להגדיר מגמות ו'נולדו' בשביל להגשים אותן. האחרונים עובדים אצל האלוה שמונח בדעתם ולא ירכשו את האמון והכנות שיש במי שמתבונן ומנגן.

להיות, או לא להיות

הרב רוני פרינץ

בית המדרש לתורה ויצירה

כולנו תלמידי חכמים

הרב ארלה הראל

נשיא ישיבת 'לב חדש' בשילה

למה כן באתי לעולם?

מאוד פשוט – לעבוד את בוראי.

קצר ולעניין.

איך עושים את זה?

משתדלים לחיות על פי תורתו הקדושה.

אין דרך אחרת.

ובשביל זה, כולנו, כולנו, צריכים להיות תלמידי חכמים.

את זה מלמד אותנו הלל באומרו (אבות ב): "אין בור ירא חטא...". וכפי שהדבר מוסבר על ידי חכמים עצמם (כלה רבתי ד): "דכיון דלא ידע באוריתא מידי, ולא ידע למפרש מחטאה" (כיוון שלא יודע בתורה דבר, אינו יודע לפרש מחטא), ובלשונו של המאירי בפירושו שם למשנה: "ואינו יודע מה הטוב כדי שידבק בו, ולא הרע כדי שיתרחק ממנו...".

לא יעזור כלום, שום פרק תהלים ושום תחינה ושום ביקור בקברי צדיקים ושום צדקה וחסד לא ילמדו אף אחד מה נכון ומה לא נכון. רק התורה, על ידי לימודה, יכולה לבנות את נפש האדם.

זו חובתו של כל אחד לא להיות בור, וכפי שהתלמוד ירושלמי (ברכות ט) מלמדנו, שלדעת רבי יהודה כל אחד צריך לברך בכל יום "ברוך שלא עשני בור, שאין בור ירא חטא".

נכון, יש תלמידי חכמים קטנים, רוב הציבור, ויש תלמידי חכמים גדולים, אלה שתורתם אומנותם והם עוסקים בהוראת הוראה, פסיקה ורבנות. אבל כולנו 'קצת' תלמידי חכמים. כל אדם פוסק מאות פעמים ביום, לעצמו, וברמה מסוימת גם למושפעי – ילדיו, סביבתו הקרובה וכדומה, פסיקות הלכתיות ומחשבתיות ואמוניות. מנין ידע לעשות זאת נכון אם לא ילמד? מרוח הקודש? לא עובד...

אכן, לא כולם נועדו להיות תלמידי חכמים 'מקצועיים', דבר זה מיועד לפלח אוכלוסיה קטן (כמו כל מקצוע), אבל כל אחד נדרש ללמוד תורה בכל רגע פנוי, ויותר מזה – להשתדל לדאוג שיהיה לו זמן פנוי כזה, לפנות ולהפנות את הזמן לשם, ללימוד תורת חיינו המתוקה, שאילו היו בני אדם יודעים כמה היא תורת חיים, מדריכה את החיים ומשנה את החיים, היו משתגעים אחריה, ולא עוזבים את לימודה לרגע אחד, וגדלים, כולם כולם, כפי שחז"ל מלמדים אותנו (ברכות יז) "אשרי מי שגדל בתורה ועמלו בתורה ועושה נחת רוח ליוצרו...", דייק – גדל, לא גדול! לא רק הגדולים אשריהם, אלא כל מי שגדל, כל הזמן צומח ופורח, ועמל בתורה, ועל ידי זה עושה נחת רוח לבוראו!

לפני שאתייחס לתוכן העמוק של השאלה, משהו מתקומם בי על הניסוח שלה. למה? כי השאלה הזו מחביאה הנחה מרומזת: שצריך או לא צריך להיות תלמיד חכם. יש כאן ציר מסוים – 'להיות או לא להיות' – זו השאלה. או שצריך לממש את זה או שצריך לברוח מזה. והציר הזה חונק את החופש של האדם.

מה כל כך רע בלחנוק את החופש של האדם?

אם אנחנו רוצים להסתכל על זה מהיבט תורני – היכולת שלנו בכלל להיות קשורים לאלוקים היא אך ורק דרך ממד החופש. בין אם מצד הבחירה החופשית, ובין מצד החופש עצמו.

כלומר, את הבחירה החופשית אפשר לתאר כממד פורמלי של חופש: 'על פי הנהוג' צריך חופש כדי לבחור באופן חופשי בקיום מצוות ובחיים דתיים ולקבל על זה שכו. כי אם לא בחרת אלא הסכמת מתוך איומים – מה בכלל עשית ולמה אתה חושב שמגיע לך על זה משהו?

הרבה פעמים מתארים את ההכרחיות של הבחירה החופשית, לעבודת השם. אני אישית פחות מתחבר לזה. אני מעדיף לדבר על החופש עצמו:

אי אפשר להיות קשור למשהו אם אתה מייצר יחס של ניגודיות כלפיו. אם אלוקים הוא חופשי, כולל והרמוני, ואני ההפך הגמור – לא חופשי, לא כולל ולא הרמוני – איזה קשר יכול להיות בין הפכים מלבד ניגוד?

מה שניתן להבין מהשאלה הוא שהאדם משועבד וגורלו מוכתב לו מראש: 'באתי לעולם בשבילי'. זה לא דיון אם כדאי או חשוב, מרתק או מסוכן להיות תלמיד חכם, אלא 'באתי לעולם בשבילי', זה גורלי, זה אסטלי. החיים שלך מוכתבים מראש ואין בהם חופש ומרחב. אי אפשר להכיר את אלוקים ואת החופש שלו בצורה הזאת. גם המושג 'תלמיד חכם', בהקשר התרבותי שלנו היום, הוא מאוד מצומצם. לעיתים המצב יותר גרוע, השאלה היא האם להיות 'פוסק', ראש ישיבה' או 'גדול הדור'.

ולא רק האדם מוגבל פה, גם העולם נכלא בגבולות צרים. תפיסת חיים שחבויה בשאלה הזו היא שיש עולם והוא מוגדר מראש. זה לא העולם שאתה יוצר. זה לא 'העולם כרצון או כחכמה', עולם המשתקף מתוך מרחב החיים, היצירה ורצון, כמו שמתאר הרמב"ם במורה נבוכים, אלא יותר 'העולם כהכרח'.

אי אפשר לענות על השאלה הזו כן או לא. זה מצב של LOSE-LOSE SITUATION. בכל מקרה נפסיד כי עולם בינארי הוא עולם שאי אפשר לפגוש בו את אלוקים. לפחות לא את זה המחדש, היוצר והמפתיע.

או מה כן?

העולם הוא לא עולם קבוע שאנחנו באים לתוכו כדי להשלים ייעוד כזה או אחר. העולם הוא מה שנעשה ממנו. החלק היצירתי והדמיוני בו הוא גדול ולכן גם הגבולות של העולם וגם שלנו – לא מסומנים. מה שתיצור פה הוא העולם.

אדם שקשור תמיד באלוקים, אדם שהוא תלמיד באמת – מפתח באופן קבוע את היכולת לכרות אוזן להכל. כשאתה לומד מכל דבר אתה תלמיד חכם בהגדרה. אתה יכול להיות איש פשוט מאוד ועדיין אתה תלמיד חכם, כי אתה קרוב ולומד מהכל ועומת להשם בהכל. ככל שאדם יתאזר באומץ לחופש ועצמיות, פחות יחשוש ויטה לב לפחדים להיות משהו או מישור – הוא יכול להיות מה שהוא באמת כפי שהשם ברא אותו.

התבוננות

מתורתו של הרב עדין אבן ישראל

הילולא לא שלמה

אין אדם מת וחצי תאוותו בידו

צד אחר של הבלד בין פטירת הרבי לפטירתו של צדיקים אחרים קשור לא רק למישור הפרטי אלא גם להיקף הכללי. כתוב שאין אדם מת וחצי תאוותו בידו; יש לו מנה - רוצה מאתיים, יש לו מאתיים - רוצה ארבע מאות. מבחינה זו בוודאי אנשים רבים, כולל כאלה שעשו דברים משמעותיים והשפיעו השפעה גדולה על העולם, היו רוצים יותר. על הרמב"ם, למשל, אנחנו יודעים שהוא רצה וגם ניסה לעשות דברים שבסופו של דבר הוא לא הספיק לעשות. אילו הרמב"ם לא היה חי שבעים שנה, אלא תשעים שנה, ובנוסף לזה, אילו היו נותנים לו קצת מנוחה מכל מיני עניינים שהוא היה צריך לעסוק בהם, מי יודע אלו עוד דברים גדולים היו נוצרים בעולם.

הנטייה לרצות יותר נכונה לגבי כל אדם, והיא נכונה גם לגבי צדיקים; בדרך כלל לא כל המלאכה שהצדיק עסק בה נגמרת, ולא כל רצונותיו מתממשים. אדרבה, חלק מענייניו ומדרגתו של הצדיק קשורים לכך שיש לו עוד ועוד רצונות. הוא אינו מסתפק במה שכבר עשה. הוא אינו מרגיש שאחרי שהוא עשה את מה שעשה, הוא יכול ללכת לבית עולמו בשקט, בשלום ובשלווה.

כאמור, הנטייה האנושית הכללית לרצות יותר, נכונה גם באשר לצדיקים. אולם אצל הרבי הרצי"ה הוזה הייתה מיוחדת במינה, והיא קשורה לענייניו של הרבי ולתפקידו בעולם.

מסירות הנפש של הרועה

יש אנשים שנעשו מנהיגי ציבור בישראל משום שזו הייתה דרכם הטבעית; הם הלכו וגדלו בכיוון הזה עד שנעשו מנהיגים גדולים. אנשים אלה רצו מההתחלה להגיע גבוה, ולאחר שהם הגיעו למעלה מסוימת, הם שאפו למעלות יותר ויותר גבוהות, עד שהגיעו אל מעלה גבוהה ביותר.

הרבי לא היה איש כזה. הנהגת הציבור הייתה בעבורו מסירות נפש כל ימיו למען כלל ישראל. יש אנשים שמוסרים את גופם - הם אינם ישנים כך וכך לילות או שאינם אוכלים וכדומה. זוהי מעלה עליונה, אבל הרבי לא מסר רק את גופו אלא גם את נפשו, במונח המילולי של הביטוי - כשקיבל על עצמו להיות רועה ישראל, הוא מסר את כל הווייתו, את כל אישיותו. משקיבל על עצמו את התפקיד הזה, כבר לא עמד באותה מעלה שבה הוא עמד קודם לכן. הוא החל לעסוק בעבודת הרועה - להתעסק בזנבות של הכבשים, בלכלוכים של הכבשים ובכל צורכיהם. זו הייתה עבודתו, ולמענה הוא עשה את כל מה שעשה.

מבחינה זו, אפשר להשוות את הרבי למשה רבנו. גם משה רבנו קיבל על עצמו את תפקיד הרועה מתוך מסירות נפש. בגלל הווייתו שכוון בתפקיד הזה משה רבנו לא רצה את השליחות שהקדוש ברוך הוא הטיל עליו. הרי את עצם הקשר עם הקדוש ברוך הוא ואת הדיבור איתו משה רבנו בוודאי רצה; הוא אפילו עשה מין תרגיל שאולי לא היה כל כך הוגן - הוא שאל מה שמו של הקדוש ברוך הוא: "וְאָמְרוּ לִי מַה שְּׁמוֹ מָה אֲמַר אֲלֵהֶם", ואחרי שהוא שמע מה שמו, הוא אמר לקדוש ברוך הוא: "בכל זאת אינני רוצה ללכת בשליחותך". לדעת מה שמו של הקדוש ברוך הוא - בזה הוא היה

חויית הפטירה של הצדיק איננה אותה חווייה שיש לאדם רגיל. בדרך כלל כשאדם רגיל יוצא מן העולם, הוא רוצה לחיות עוד - בין שיש לו סיבה, ובין שאין לו סיבה לכך. לעומת זאת, לצדיקים, שהם אנשים שבמהותם עולים מעלה מעלה, דרגה אחר דרגה, יום הפטירה הוא בעצם יום גדול של עליית הנשמה. על הפסוק "כִּי לֹא יִרְאֵי הָאָדָם וְחַי" אמרו חכמים: "בחייהם אינם רואים אבל במיתתם רואים"; אדם לא יכול לראות את ה' בחייו, אך כמותו הוא זוכה למדרגה של ראיית ה'. לצדיק, שכל ימיו התגעגע להגיע למדרגה הזו ולא זכה להגיע אליה, יום הפטירה, שבו הוא סוף סוף מגיע למדרגה הזו, הוא בוודאי יום גדול.

זהו גם ההסבר לשאלה מדוע עושים הילולא. פירושה של המילה 'הילולא' הוא חתונה. באחד מספרי החסידות מוסבר הקשר בין הילולא לחתונה באופן הבא: החתן והכלה הם שתי נשמות שהיו קשורות זו לזו עוד לפני שנולדו, וממילא הם מכירים זה את זה כבר מאז. אלא שהם נפרדו לעשרים או שלושים שנה, ושמת החתונה היא שמחת הפגישה המחודשת. בפטירת צדיק קורה דבר דומה: כשהצדיק ירד לעולם הזה, הוא נפרד מהעולם העליון, וכשהוא נפטר, הוא חוזר אליו, אל המקום שאליו הוא בעצם שייך. לכן מן הצד האחד הוא שמת, ומן הצד השני בעולם העליון גם כן שמחים; ולכן גם אנו שמחים בהילולא. אמנם מיתתם של צדיקים בוודאי אינה הנאה לעולם, אלא שמבחינת הצדיק עצמו הפטירה היא עלייה במעלות עליונות, וכשם שבחתונה גם אנשים אחרים שמחים בשמחתם של החתן והכלה, כך אנחנו שמחים בשמחתו של הצדיק.

החוסר האישי

בדרך כלל בהילולא של צדיק, למשל בהילולא דרשב"י, אנחנו מסוגלים לחשוב באופן יותר מנותק על כך שהצדיק זוכה להגיע למעלות עליונות, לשמח בשמחתו ולנסות ליהנות מאורו. לגבי הרבי - ההתנתקות הזו קשה יותר לא רק מפני שמדובר באדם שאני עצמי הכרתי (בניגוד, אולי, לרבים מבין הנמצאים פה), ולכן הרגשת החיסרון גדולה יותר, אלא גם בגלל צד אחר, ממשי מאוד, של החיסרון: לי ולרבים אחרים היה קשר אישי עם הרבי. מעבר לעמקות ולפנימיות של הקשר הזה, הרבי היה בחייו כתובת שיכולנו לפנות אליה לא רק בשביל לבקש תפילה או ברכה אלא גם כדי לקבל עצה והדרכה.

כעת, לאחר שהוא הסתלק, ההרגשה העיקרית היא חוסר גדול מאוד. אמנם יש בעולם תלמידי חכמים וצדיקים, אבל אנשים שאפשר לדבר איתם ולשאל מהם עצה ותושייה - מתמעטים והולכים. אינני אומר שאנשים אינם נותנים עצות; הרי אין דבר קל יותר מאשר לתת עצות. אבל לקבל עצה ולדעת שמאחוריה עומד מישהו רציני - זה כבר דבר שונה. קשה לעמוד מול הידיעה שאין ממי לבקש עצה יותר.

בגמרא החוסר הזה מבוטא בהספד ישן שעד היום יש לו משמעות: "בכו לאבלים ולא לאבידה שהיא למנוחה ואנו לאנחה" - אנחנו איננו בוכים על האבדה, על הנפטר, משום שהוא הלך למנוחה; אנחנו בוכים על מה שנשאר אחר כך, על החיסרון שלו בעולמנו.

בהחלט מעוניין, זהו רווח נקי, אבל ללכת ולמלא את השליחות לבני ישראל - בזה הוא לא רצה משום שידע, גם בכללות וגם בפרטות, מה משמעותה של מנהיגות בישראל. כשמששה היה לבדו עם הכבשים, הוא היה יכול לשבת, להתבודד עם הקדוש ברוך הוא, לדבוק בו ולעסוק בדברים ששייכים למדרגתו. לעומת זאת, כשהוא נהיה מנהיג ישראל, הוא כבר אינו יכול לשבת לבד ולעשות את מה שבאמת היה אמור לעשות לפי מדרגתו. במקום זאת הוא עוסק בכל הצרכים של בני האדם, ובפועל האנשים האלה באים אליו פעמים רבות בדברים של מה בכך. את הבנת הקושי שכרוך בהנהגה מסר משה בסוף ימיו ליהושע. הוא אמר לו שיקבל על עצמו לשאת את ישראל על מנת שהם סרבנים, טרחנים, רגונים, רשעים, מציקים, נודניקים וכך הלאה (ראו שמות רבה ז,ג).

זוהי גם העבודה שהרבי קיבל על עצמו כשקיבל את ההנהגה. היו אנשים שכתבו לרבי דין וחשבון על כל מאורעות חייהם, וביניהם היו גם 'חסידים גדולים', גם אם הם לא היו חכמים גדולים. הם לא סיפרו לרבי רק על עבודתם והצלחתם בתור שליחים או מורים, אלא היו מספרים לו, למשל, גם על כך שהם עומדים לקנות רהיטים, והיו שואלים אותו אם לקנות רהיטים מסוג זה או מסוג זה וכדומה. היו אנשים שהיו שולחים אל הרבי בכל שבוע מחברת גדולה מלאה בכל הפרטים וההקדוקים - שפלוני התקוטט עם אשתו, והוא אמר לה כך, והיא ענתה לו כך, וכך הלאה. זו אינה בדיחה; אני מכיר כמה מהאנשים שהיו שולחים אליו מכתבים ובהם כל פרטי חייהם ושאלות לגביהם. תארו לעצמכם שהרבי, שהיה אדם גדול באמת, צריך היה לקרוא את כל הסיפורים הללו, ולפעמים גם לענות עליהם. בכל היהודים הללו הוא היה צריך להתעסק, והוא לא יכול היה להגיד שהוא לא רוצה להתעסק בהם.

למה הרבי לקח על עצמו את העבודה הזאת בכל זאת? זאת כמו משה רבנו הרבי מסר את נפשו על כלל ישראל, ומסירות הנפש לא התבטאה במעשה מסוים למען עם ישראל אלא בכך שקיבל עליו את ההנהגה, ובכך הוא ממש מסר את נפשו, את חייו, את מחשבותיו ואת רצונותיו למען יהודים מכל המינים.

חצי הילולא

היו אנשים, וביניהם גם מגדולי הצדיקים, שעשו בחייהם דברים שהיו שייכים לנשמותיהם, וכשהם נפטרו לבית עולמם, הם היו יכולים לומר: "ריבונו של עולם, העמדתי כך וכך תלמידים, תיקנתי כך וכך תקנות טובות, כתבתי כך וכך ספרים - עשיתי משהו בחיי". על צדיקים כאלה אמרו שלאחר שנשמתם עולה למרום, היא מתעלה ממדרגה למדרגה, וככל שעובר הזמן, והנשמה עולה עוד ועוד, הצדיקים הללו שוכחים את ענייני העולם הזה. בעולם הזה הם עשו דברים טובים, אבל לאחר שהם עולים למרום, הם כבר אינם שייכים לעולם הזה ולכל ענייניו.

בעניין הזה יש סיפור על רבי מוטליה מצ'רנוביל, שהיה אחד הצדיקים המפורסמים והחשובים בזמנו, ועל אביו רבי נחומק'ה מצ'רנוביל שהיה איש המעלה. (סיפרו שפעם כשהוא התארח בבית של הבעל שם טוב, אמר הבעל שם טוב לאשתו: "תיזהרי מהיהודי הזה, הוא גנב". לאחר שהיא הסתכלה על מעשיו והתנהגותו, אמרה לבעלה: "הוא דווקא נראה יהודי צדיק ולא גנב". אמר לה הבעל שם טוב: "היהודי הזה רוצה לגנוב את כל העולם הבא בשביל עצמו..."). יום אחד התרגשה איוו צרה על ישראל, ובאותו זמן אחד מחסידיו של רבי מוטליה נטה למות. רבי מוטליה שלח את אותו חסיד, שלאחר פטירתו ילך אל אביו, רבי נחומק'ה מצ'רנוביל, שכבר היה בעולם האמת באותו הזמן, וימסור לו מכתב ממנו. רבי מוטליה השביע את החסיד שלאחר שהוא ימלא את השליחות, הוא יבוא אליו בחלום ויספר לו מה אמר אביו.

השליח עשה שליחותו, ואחרי זמן הגיע בחלום לבן וסיפר לו שכשהוא הגיע לשמי מרום, הוא אמר שיש לו שליחות לרבי נחום מצ'רנוביל. בתחילה אמרו לו שהוא לא יוכל להגיע לרבי נחום

מפני שרבי נחומק'ה מצ'רנוביל נמצא בעולם עליון מאוד, שאליו הוא, החסיד, איננו שייך. אבל החסיד התעקש ואמר שהוא שליח, והוא צריך למלא את שליחותו. לבסוף הביאו אותו לרבי נחום. הוא סיפר שהוא פגש את רבי נחומק'ה ואמר לו: "רבי, הבן שלך שלח בידי מכתב אליך". רבי נחומק'ה הסתכל עליו ושאל אותו: "מה זה 'בן'?" מסתבר שכאשר הוא עלה לעולמות עליונים, הוא שכח את כל ענייני העולם הזה; הוא לא שכח רק עובדות פשוטות כמו מהו בן, מכיוון שהוא חי בעולם כל כך מופשט, שההוויה של בן כבר אינה משמעותית בו. צדיקים במדרגה הזאת עולים ממעלה למעלה, יושבים בעולמות עליונים, ולמעשה עוזבים ושוכחים את העולם הזה ואת כל אשר בו.

מנגד, יש צדיקים שאינם עוזבים את העולם הזה. אלה הם צדיקים שעסקו בתיקונן של העולם הזה ובהנהגת עם ישראל, והם נשארים כאן מפני שעדיין יש להם מה לעשות. גם כשהם יכולים לשבת בגן עדן העליון, הם אינם רוצים להיות בו. מכיוון שהם מסרו את נפשם על כלל ישראל בחייהם, הם נמצאים יחד עם כלל ישראל גם אחרי פטירתם, וממשיכים למסור את עצמם למען ישראל. על שבעת הרועים אומרים שאף שהם עלו לדרגה עליונה בשמי מרומים, הם עדיין רועי ישראל עד היום הזה. לאמיתו של דבר, העניין הזה אינו חל רק על שבעת הרועים; למעשה, כל מי שהיה רועה ישראל, נשאר רועה ישראל גם אחרי פטירתו, ולכן הוא קשור לעולם הזה גם כשהוא מגיע לעולם העליון.

הרבי בוודאי היה מאלה שמסרו את נפשם כדי להיות רועי ישראל, ולכן הוא לא לגמרי התנתק מהעולם הזה. כאמור, הרבי רצה להשיג יותר ממה שהוא עשה בחייו לא רק בגלל הנטייה האנושית הטבעית אלא מפני שבמשך כל שנותיו עמד על כך שהוא רוצה רק דבר אחד - להביא לגאולת ישראל. ומבחינה זו, גם אם הוא עשה דברים גדולים, כתב ספרים, אמר דרשות והגיע להישגים, את מה שהוא באמת רצה לעשות הוא לא גמר. וכל זמן שהמלאכה של הרבי לא נשלמה, ההילולא שלו היא איננה הילולא שלמה; היא חצי הילולא ואולי פחות מכך. גם אם הכול מבטאים שמחה, עדיין אין כאן חתונה.

מתוך ספר שיוצא לאור בימים אלו
עד בלי די - 21 התוודעויות חסידיות
עם הרב עדין אבן-ישראל (שטיינזלץ)
בהוצאת קורן

מרכז שטיינזלץ
נמא את עמי
www.steinltz-center.org.il

תקוע

שלום, אנחנו הורים צעירים ורצינו לדעת מספר פרטים שיעזרו לנו בהתמודדות שלנו מול הילדים בעולם הטכנולוגי. כמה זמן כדאי לאפשר לילד בן 11 לשחק ביום במחשב? סינון מומלץ לטלפון נייד עבור בן 15?? תודה רבה מראש.

למשל: בראול סטארס, קלאש רויאל, קלאש אוף קלאנס, FIFA, NBA, אמונגאס.

ה. משחקים סתמיים - משחקים שנועדו לבזבז את הזמן בעשייה של כלום. למשל: ריידר שרוכבים בו על אופנוע שוב ושוב, הליקס ג'אמפ שמפילים כדור לאורך עמוד אינסופי.

ו. משחקים גרועים - משחקים נוראיים, שכוללים אלימות קשה וחוסר צניעות.

לכן כשהילד רוצה לשחק זה הזמן לדבר אותו: מה המשחקים שהוא רוצה להתקין על הפלאפון?

- האם הערכים של המשחק תואמים לערכים של המשפחה?
- האם הוא מסוגל להשתלט על הזמן במסך?
- האם המשחק איננו ממכר מדי וגורם לתוצאות לא רצויות?
- אילו סוג משחקים אתם מסכימים כהורים להתקין?
- שיחה על המשחקים תאפשר לכם ביחד להחליט אילו משחקים אתם מרשים להתקין בפלאפון ואלו לא.

3. סינון - חובה על כל פלאפון סינון. תוכלו להתייעץ ב"מוקד אור" על ההתקנה והיתרונות של כל סינון.

בכל מקרה, צריך לזכור שניתן לעקוף באמצעים שונים את הסינון, לכן עדיף להתקין תוכנות הגנה נוספות כמו Family Link ולדבר עם הילד על הסכנות וההגבלות שצריך לשים על הגלישה.

אין תחליף אמיתי לשיחה כנה, משתפת ובונה בכל נושא המדיה והמסכים לקידום צרכנות נבונה של זמן מסך ומניעה מסכנות, לכן חשוב לדבר עם הילדים בהקדם.

בברכה,

עופר סיון - יועץ חינוכי

בעל מיזם "טרמפ לנפש"

שיחת ייעוץ חינם בשעת הנסיעה 052-8308144

שלום וברכה הורים יקרים, שאלתם מספר שאלות חשובות, ואני מודה לכם על ההזדמנות לעסוק בנושאים הללו.

1. זמן מסכים, לכל הצרכים החשובים (כמו לימודים) והלא חשובים גם יחד - איגוד רופאי הילדים בישראל ממליץ להגביל ילדים בגן מול המסך לשעה, ולגילאי בית ספר שעתיים. על פי זה ילדים בגילאי התיכון יכולים עד שלוש שעות. וכל הממעט הרי זה משובח.

מומלץ לקרוא את מסמך האיגוד, שמעניק רעיונות טובים כיצד למנוע צפייה מיותרת.

למשל, כל מסך שלא בשימוש לסגור מיד - כדי למנוע מצב של משיכה של הילדים למסכים. לקבוע בבית מקומות וזמנים שאסורים בשימוש. להימנע משימוש במסך כ"בייביסיטר" ועוד.

2. משחקים - המילה משחקים היא רחבה מאוד, יש סוגים שונים של משחקים, וצריך להבדיל ביניהם.

ברמה התיאורטית עדיף משחקים מאשר צפייה פסיבית במסך. אני אדרג אותם מהמומלץ לגרוע:

א. משחקי למידה - משחקים מומלצים (וחינמיים) שמלמדים חומר. למשל: דואלינגו ללמידת אנגלית (ושאר שפות), CodeCombat ללמידת תכנות בצורה מהנה, סקראץ ללמידת תכנות באמצעות בלוקי פקודות, עשר אצבעות ללמידת חשבון.

ב. משחקי מחשבה - משחקים שמצריכים חשיבה, תכנון והבנה. למשל: שולה המוקשים, סודוקו, דמקה, שח-מט, 2048 וכו'.

ג. משחקי אסטרטגיה - משחקי מחשב שמומלצים פחות, שמלמדים תכנון לטווח רחוק, שיתופי פעולה, וגם יותר מהנים. למשל: סיכון, קטאן (משחקי הקופסא המוכרים), מיינקראפט שבונים בעולם וירטואלי.

ד. משחקי מלחמה - משחקים פופולאריים בקרב הילדים. הבעיה החמורה שהם בנויים בצורה גאונית שיוצרת "התמכרות" וילדים מתקשים להפסיק לשחק.

המדור בשיתוף 'לוקחים אחריות'

בוגרת כיתה ח', ט'

שימי לב!

אחפסת לחוות את שנות התיכון קצת אחרת?

שילוב של עשייה משמעותית ובגרות מלאה,
התחזקות ביראת שמים וחיבור לאדמה
בואו להיות שותפה באשימה חלוצית של הפרחת הנגב!

"אולפנת רגבים בנגב"

נפתחת אי"ה בכפר רתמים לשנת תשפ"ב

< יום היכרות להורים ובנות יתקיים אי"ה >
ביום רביעי, ו' בתמוז (16/6), בשעה 16:00 ברתמים

רגבים בנגב

רשת חינוך חקלאית
מבית רוח הגולן

הגעה ליום ההיכרות בהרשמה מראש: misrad@uregavimbagolan.org.il
פרטים נוספים בטלפון: 050-6619045

שלם וקח עוד היום אצלך בבית

מקום ראשון
באיכות השירות

מיחסי השמל

הרשת הזולה והמשתלמת בישראל

רק ביום ראשון

כל הקודם זוכה

גוזרים ונהנים - הקופונים המשתלמים ביותר
- יש להגיע עם גזיר העיתון -

<p>SENSOR</p> <p>טאבלט אנדרואיד סנסור SK7 - כולל מקלדת אפשרות לעבודה דרך wifi או סים עצמאי</p> <p>במקום 325 ₪ 235 ₪</p> <p>יש להגיע עם חזיר העיתון < פרט אחד ללקוח > בתוקף עד 13.6.21</p>	<p>ALIEN</p> <p>סט גיימרים מקלדת עכבר + T9 + אוזניות CX6</p> <p>במקום 199 ₪ 88 ₪</p> <p>יש להגיע עם חזיר העיתון < פרט אחד ללקוח > בתוקף עד 13.6.21</p>	<p>ELCO</p> <p>מחזורת כלי עבודה 140PC אלקו ELH</p> <p>במקום 199 ₪ 129 ₪</p> <p>יש להגיע עם חזיר העיתון < פרט אחד ללקוח > בתוקף עד 13.6.21</p>	<p>ELCO</p> <p>מברגה אלקו דגם ELPT-12V</p> <p>במקום 125 ₪ 99 ₪</p> <p>יש להגיע עם חזיר העיתון < פרט אחד ללקוח > בתוקף עד 13.6.21</p>	
<p>SENSOR</p> <p>צילמת דרך קדמית ואחורית 2DC נפולה דגם 20C</p> <p>במקום 199 ₪ 169 ₪</p> <p>יש להגיע עם חזיר העיתון < פרט אחד ללקוח > בתוקף עד 13.6.21</p>	<p>SENSOR</p> <p>שעון מגע חכם סנסור ניתן לחייג, לדבר ולקבל שיחות ישירות בשעון. נגן מוזיקה מובנה, אפליקציה לספורט</p> <p>במקום 149 ₪ 119 ₪</p> <p>יש להגיע עם חזיר העיתון < פרט אחד ללקוח > בתוקף עד 13.6.21</p>	<p>SENSOR</p> <p>אוזניות אלחוטיות בלוטוס Airsounds סנסור</p> <p>במקום 99 ₪ 69 ₪</p> <p>יש להגיע עם חזיר העיתון < פרט אחד ללקוח > בתוקף עד 13.6.21</p>	<p>אלקטרה</p> <p>סוללת גיבוי נטענת אלקטרה 20,000mAh PB20</p> <p>במקום 139 ₪ 79 ₪</p> <p>יש להגיע עם חזיר העיתון < פרט אחד ללקוח > בתוקף עד 13.6.21</p>	<p>אלקטרה</p> <p>5 נורות מארז 5 נורות לז אלקטרה 12W LE12W</p> <p>במקום 45 ₪ 24 ₪</p> <p>יש להגיע עם חזיר העיתון < פרט אחד ללקוח > בתוקף עד 13.6.21</p>
<p>SENSOR</p> <p>בידורית סנסור עם מיקרופון מתחבר לכל מכשיר דרך בלוטוס, סוללה חזקה במיוחד USB כרטיס לחריץ זיכרון SK6.5</p> <p>במקום 99 ₪ 69 ₪</p> <p>יש להגיע עם חזיר העיתון < פרט אחד ללקוח > בתוקף עד 13.6.21</p>	<p>SENSOR</p> <p>צמיד ספורט פעילות EW1 מתאים לכל סוגי הממארטופונים</p> <p>במקום 99 ₪ 39 ₪</p> <p>יש להגיע עם חזיר העיתון < פרט אחד ללקוח > בתוקף עד 13.6.21</p>	<p>אוזניות בלוטוס סטריאופוני עוצמתיות דגם P47 BDK</p> <p>במקום 89 ₪ 49 ₪</p> <p>יש להגיע עם חזיר העיתון < פרט אחד ללקוח > בתוקף עד 13.6.21</p>	<p>מצלמת רשת איכותית איכט ויזא ברוחציה 1080P FHD R015</p> <p>במקום 129 ₪ 79 ₪</p> <p>יש להגיע עם חזיר העיתון < פרט אחד ללקוח > בתוקף עד 13.6.21</p>	<p>Tefal</p> <p>מוגץ אדים טפאל FV-1026</p> <p>במקום 139 ₪ 79 ₪</p> <p>יש להגיע עם חזיר העיתון < פרט אחד ללקוח > בתוקף עד 13.6.21</p>
<p>dyson</p> <p>שואב אבק דיסון אלחוטי V8 ABSOLUTE</p> <p>במקום 1,990 ₪ 1,590 ₪</p> <p>יש להגיע עם חזיר העיתון < פרט אחד ללקוח > בתוקף עד 13.6.21</p>	<p>Graetz</p> <p>ערכה לניקוי בקטור GR302</p> <p>במקום 399 ₪ 99 ₪</p> <p>יש להגיע עם חזיר העיתון < פרט אחד ללקוח > בתוקף עד 13.6.21</p>	<p>PHILIPS</p> <p>מכונת גילוח נטענת ניתן לשיטפה פיליפס S1121/41</p> <p>במקום 159 ₪ 99 ₪</p> <p>יש להגיע עם חזיר העיתון < פרט אחד ללקוח > בתוקף עד 13.6.21</p>	<p>BRUNN</p> <p>מסיר שיער SILK EPIL בראון 1170</p> <p>במקום 149 ₪ 79 ₪</p> <p>יש להגיע עם חזיר העיתון < פרט אחד ללקוח > בתוקף עד 13.6.21</p>	<p>PLATINUM ELECTRIC</p> <p>מייבש שיער מקצועי פלטיניום PU-22</p> <p>במקום 99 ₪ 44 ₪</p> <p>יש להגיע עם חזיר העיתון < פרט אחד ללקוח > בתוקף עד 13.6.21</p>

SHARP
מקור שארפ
4 דלתות
אינוורטר
ליטר 470
SJ-8420
במקום 4,990 ₪
3,990 ₪

LG
מקור מקפיא
LG נוסף
No Frost
ליטר 471
GR-B4861NVS
במקום 3,590 ₪
2,990 ₪

Galanz
מקור
4 דלתות
גלאנס
ליטר 485
MREF 4500 SS
במקום 2,990 ₪
2,490 ₪

SHARP
מקור שארפ
מקפיא עליון
ליטר 385
SJ-S430
במקום 2,090 ₪
1,890 ₪

אלקטרה
מקור מקפיא
עליון אלקטרה
8623
במקום 1,190 ₪
799 ₪

BOSCH
מדיח כלים
בוש
אפשרות לייבוש נוסף
ויסוד, אפקטיבית
נבחרת פונקציות
SMS2HTW72E
במקום 2,290 ₪
1,990 ₪

אלקטרה
מדיח כלים
אלקטרה
צג דיגיטלי
1006
במקום 1,490 ₪
899 ₪

Haier
מקפיא
4 מגירות
האייר
HUF105A
במקום 1,190 ₪
799 ₪

התקנה ב- 399 ₪
TADIRAN ELECTRA ELCO
Coolair SAGA TORNADO Haier Family
ברכישת מזגן
עד 1.5 כ"ס

Sauter
תנור בנוי
סאטר
עם טורבו
אקטיבי
3100
במקום 1,490 ₪
1,190 ₪

אלקטרה
תנור אפיה
בנוי
אלקטרה
עם טורבו
EBI100190B
במקום 1,190 ₪
777 ₪

masimo
כיריים
אינדוקציה
מאסימו
LAV6900
במקום 1,190 ₪
777 ₪

Sauter
כיריים גז
4 להבות
סאטר
SHE408IX
במקום 849 ₪
699 ₪

AKENO
כיריים גז
4 להבות
צבעי שחור/לבן
AK 64
במקום 499 ₪
299 ₪

BOSCH
מכונת כביסה
בוש
מונע ללא
פחמים
1600 ס"ל
WAX32M00FF
במקום 5,190 ₪
4,690 ₪

אלקטרה
מכונת כביסה
8 ק"ג
מייבש כביסה
6 ק"ג
EC100178
במקום 2,390 ₪
1,990 ₪

SAMSUNG
מכונת כביסה
סמסונג
טכנולוגיית
Eco Bubble
WW6S4063LWKJ
במקום 1,390 ₪
1,390 ₪

SHARP
מכונת כביסה
7 ק"ג
1-7 שארפ
ES-FE710CZL
במקום 1,490 ₪
1,190 ₪

אלקטרה
מכונת כביסה
פתח חזית
אלקטרה
3 שנות אחריות
(+199 חופשית)
5100
במקום 888 ₪
699 ₪

אלקטרה
גרילי גז
אלקטרה
3 שנות אחריות
5 מבערים
מכל מבער 2
EL-GRL-5
במקום 1,390 ₪
1,190 ₪

אלקטרה
תנור עומד
אלקטרה
משולב כיריים
2050
במקום 999 ₪
799 ₪

אלקטרה
מיקרוגל אלקטרה
20 ליטר
EMM100132WH
במקום 249 ₪
149 ₪

LG
שואב אבק
ציקלון
הספק 2000 ואט
מסנן HEPA
מכל 1.5 ליטר
VC-4321NNT
במקום 849 ₪
399 ₪

Gold Line
מקל בלנדר
3-1
גודל ליין
ALT-648
במקום 149 ₪
88 ₪

PLATINUM ELECTRIC
כיריים בישול
זשמליות
pu-23
במקום 99 ₪
44 ₪

PLATINUM ELECTRIC
מנגל חשמלי
2000W
וצמתי
PU-19
במקום 109 ₪
64 ₪

PLATINUM ELECTRIC
מטחנת
בשר
G31
במקום 209 ₪
139 ₪

PLATINUM ELECTRIC
מצום
2 פרוסות
PU-17
במקום 69 ₪
34 ₪

CHROMEX
מיקסר XL
קטרה 7 ליטר
משולב בלנדר
כרומקס
SM-1507
במקום 599 ₪
399 ₪

Sauter
מעבד מזון
וקוצץ סאטר
FPS-101
במקום 199 ₪
99 ₪

PLATINUM ELECTRIC
בלנדר שיקר
פלטיום
PU-10
במקום 99 ₪
54 ₪

PLATINUM ELECTRIC
קומקום
חשמלי
זכוכית
נשלף
PU-05
במקום 79 ₪
44 ₪

PLATINUM ELECTRIC
מאוורר
3 מצבים
עומד,
רצפה
ותלייה
HEM608
במקום 199 ₪
99 ₪

שעות פתיחה: בימים א'-ה': 09:30-22:00 שישי וערב חג: 09:00-15:00 מוצאי שבת וחג: חצי שעה מצאת השבת עד 23:00
בתוקף ל- 13.6.21 או עד גמר המלאי, המוקדם מביניהם | ט.ל.ח. | מלאי מינימלי 500 יחידות, בכפוף לתקנון המופיע בחנויות | המחירים אינם כוללים הובלה | אין כפל הנחות ומבצעים | המחירים בתוקף לסניפים בלבד | יש להגיע עם גזיר העיתון | פריט אחד ללקוח

מופתים אמיתיים

לרגל יום ההילולא של הרבי מליובאוויטש, ג' תמוז, לפנינו סיפורי מופת בגוף ראשון מהאנשים שחוו אותם ונחשפו לרוח הקודש אשר שרתה תדיר בהיכלו. לצד הסיפורים, התכתבות נדירה בין הרבי לחותנו הגדול, אדמו"ר הריי"צ זי"ע, ובה ויכוח סמוי האם כדאי להימנע או לפרסם סיפורי מופתים בדורנו

יקותיאל יהודה גנזל

עזוב מיידית!

העובד לא רצה תחילה לזמן את החולה לטלפון, אבל האיש מעבר לקו התעקש מאוד. סיפור מופלא מפי האדמו"ר מויז'ניץ

סיפור מופלא על עיניו הטהורות של הרבי, סיפר האדמו"ר מויז'ניץ:

בשנת התש"מ שהיתי במעונו של יהודי חשוב בלוס-אנג'לס. בין השאר סיפרתי לו על כוונתי לנסוע לברוקלין על מנת להיכנס ל"יחידות" אצל האדמו"ר מליובאוויטש.

כשמעו היהודי את אזכורו של הרבי, הוא קפץ ברעד ואמר לי: "מהליובאוויטש'ער רבי צריך להיזהר. הוא יכול לראות אותך גם ממרחק אלפי מילין!".

ראיתי כי האיש נרעש מאוד ושאלתי אותו לפשר הדבר, וכך הוא סיפר לי:

כעשור שנים קודם לכן לקה בליבו ואושפז במרכז רפואי מרוחק מביתו בלוס-אנג'לס. אחד הדברים הראשונים שעשה כשהגיע האמבולנס היה לבקש מקרוב משפחה לחייג אל מזכירות הרבי בבקשה להזכירו לרפואה שלמה.

חלפו מספר ימים, הוא החל להתאושש אך עוד נזקק לטיפול רפואי רחב. היה זה ביום שישי, והנה נקרה לפניו ניסיון גדול מאוד ביראת שמים. הניסיון היה בוער לפניו כאש וכמעט שנפל ברשת היצר הרע. באותו רגע הגיע אחד מהעובדים ואמר לו שמישהו מחפש אותו בדחיפות בטלפון.

העובד סיפר לו שתחילה סירב לקרוא לו, מאחר והחולה זקוק למנוחה, אבל "מי שזה לא יהיה מעבר לקו, התעקש מאוד ואמר שהוא חייב לשוחח איתך בדחיפות נוראה".

על הקו היה הרב חודוקוב, מזכירו של הרבי, ובפיו המילים הבאות:

"לפני מספר דקות שהיתי בחדרו של הרבי וטרם יציאתי הורה לי לאתר בדחיפות את בית הרפואה בו אתה שוהה ולהורות לך לעזוב ברגע זה, ללא שהות, את בית הרפואה, ללא טענות ומענות".

היהודי היה מבולבל מאוד. הוא ניסה להסביר למזכיר שבית הרפואה שוכן במרחק ניכר מביתו ועד שישתחרר, יסע את כל הדרך הארוכה ויגיע לביתו, יהיה זה כבר דקות בודדות לפני שקיעת החמה של כניסת שבת. והרופאים הרי ציינו במפורש שהוא באמצע טיפול רפואי ועליו לנוח ולהישאר במעקב.

מזכיר הרבי לא נתן לו אפילו להשלים את דיבורו: "אם הרבי הורה שתעזוב את בית הרפואה, איני רואה כל סיבה שתחשב בכל דבר אחר או תיתפס בכל עילה שרק יכולה להיות. עליך לעזוב ברגע זה ממש את בית הרפואה ולצאת לביתך. לא משנה כמה רחוק אתה מתגורר וכמה חיוני הוא המשך הטיפול".

הרב חודוקוב לא ניתק את הטלפון עד שהיהודי התחייב שברגע זה הוא מבקש שחרור, אורז את חפציו ועוזב את השטח. גם אחרי שהוריד את השפופרת עוד חנך היהודי בדעתו להישאר, היצר הרע בער בעצמותיו, אבל אז הוא הסיק שהישארות בין כותלי בית הרפואה, משמעותה 'להתחיל' עם הרבי מליובאוויטש. הוא התנתק ממקומו ויצא לעבר ביתו בנסיעה ארוכה.

"הוא אשר אמרתי" - סיים היהודי את סיפורו הנרגש והפלאי - "הרבי ראה אותי גם ממרחק של אלפי קילומטרים. ראה אותי ושמר עלי".

אני הילד המאומץ

"זה אולי ישמע לך כסיפור אגדות" פותח הרב פרקש את מכתבו, "אבל זה קרה במציאות". שאלה שהועלתה בטרמפ קיבלה מענה מפתיע בדמות מכתב שנכתב שנים רבות קודם לכן

את הסיפור המופלא הבא שהתרחש לפני כשש שנים, סיפר הרב שניאור זלמן פרקש, משפיע בישיבת חב"ד בבואנוס איירס, במכתב שכתב לידיד. המכתב צבר פרסום והרי הוא לפניכם, כמעט ללא שינוי.

ידידי היקר

מה שאני הולך לספר לך עכשיו יהיה ארוך. זה אולי ייראה לך כסיפור מהאגדות אבל זה קרה במציאות איתי. בעיניי ראיתי ובאוזניי שמעתי כל זה ביום ראשון שעבר (כ' בסיון תשע"ה).

ביום חמישי בערב יצאתי מבואנוס איירס בדרכי לחתונה של בת אחי. החתונה הייתה בסיאטל, אבל ניצלתי את ההזדמנות כדי לעצור בניו-יורק ולבקר ב"אוהל" של הרבי.

ידידי יהודה (שם בדוי) נתן לי טרמפ לשדה התעופה. לפני הרבה שנים יהודה חלה בסרטן ובניסים שרד והחלים, אבל בעקבות המחלה לא זכה להביא ילדים לעולם.

בדרך לשדה התעופה סיפר לי יהודה כי הוא וזוגתו שוקלים לאמץ ילד וכי הם עומדים בפני התלבטות קשה. מצד אחד, הם רוצים לאמץ ילד יהודי; מצד שני, לא קל למצוא ילד לאימוץ ואולי עליהם להתפשר ולקחת גם ילד לא יהודי אך לגיירו ולגדל אותו כיהודי.

"ההתייעצתי עם רבנים שונים ולכל אחד דעה משלו", אמר לי יהודה. הוא נתן לי את שמו ושם אימו וביקש: "האם תוכל בבקשה להזכיר אותנו לברכה ביציאתך של הרבי שנזכה שבורא העולם יאיר את עינינו ונדע כיצד לפעול?".

כמוכן הבטחתי לו לעשות זאת.

לניו-יורק הגעתי ביום שישי, ונשארת שם עד ליום ראשון בערב, אז המשכתי לסיאטל לחתונה.

בבוקר יום ראשון ישבתי בבית הכנסת שלידי ה'אוהל' ולמדתי בספר חסידות. במקום התקבצו אנשים שונים שהחלו להתפלל תפילת שחרית. אחד מהם היה יהודי מבוגר שהגיע מלווה באיש צעיר, הוא התיישב מולי והתפלל. הבחנתי שהוא אומר קדיש יתום במשך התפילה.

התפילה הסתיימה, היהודי קיפל את הטלית והתפילין והתכוון לצאת.

לפתע הסתובב לכיווני, חיטט בשקית התפילין, הוציא משם פתק ישן ומקופל והגיש לי אותו. "תסתכל, תקרא מה כתוב כאן", אמר באידיש מעורבת באנגלית. "בטח זה יעניין אותך".

לקחתי את הפתק מתוך נימוס. מעולם לא נפגשתי עמו ודבריו היו נשמעים לי קצת מוזרים. אבל לקחתי את הפתק והתחלתי לקרוא. הדברים הדהימו אותי.

היה זה מכתב מקורי של הרבי, שעסק בנושא של אימוץ ילדים. הרבי העניק תשובה מדויקת וציין מה לא לעשות ומה כן לעשות. בדיוק תשובה לשאלתו של ידידי יהודה!

נדהם ביקשתי מהיהודי האלמוני רשות לצלם את המכתב. בתחילה סירב, אבל כשסיפרתי לו על הידיד בבואנוס איירס התרצה והסכים שאצלם את המכתב ללא שם המשפחה של הנמען, וכך עשיתי.

לאחר-מכן סיפר לי האיש את הסיפור שעומד מאחורי המכתב:

"את המכתב הזה שלח הרבי לאבי זכרוני לברכה", פתח בדבריו.

באותם ימים לא היו טיסות ישירות מברזיל לניו-יורק; הדרך מדרום אמריקה לניו-יורק שבצפונה, עברה דרך שדה התעופה במיאמי. וגם, המכס על יהלומים היה אז גבוה פי כמה מאשר היום והברחת יהלומים הייתה אחת מהעברות הפליליות החמורות שהופיעה בספר החוקים דאז.

כשזוגתו של נשיא הקהילה היהודית בברזיל עשתה את דרכה לניו-יורק דרך מיאמי, מצאו בתיק שהיא נשאה עמה, בתוך מכפלת תפורה היטב, חופן יהלומים בשווי כולל של מיליוני דולרים. היא נבהלה כהוגן וטענה לחפותה. "התיק אינו שלי, מישהו ביקש ממני להעביר את התיק לגברת שתמתין לי בשדה", אמרה, אבל טענתה שאינה יודעת מי היא אותה גברת האמורה לקבל ממנה את התיק ואת היהלומים, לא התקבלה.

בינתיים עשתה לה השמועה כנפיים והלהיטה את רחובות ברזיל. העיתונות המקומית רעשה וגעשה. הכל שחו במחדל המביך. אפילו נשיא ברזיל היה מעורב בניסיונות לטפל בסיפור. נשיא הקהילה היהודית ובני משפחתו ירדו למחתרת, הם התכיישו להוציא את קצה אפם החוצה.

מתוך מרתפי הבושה דאג נשיא הקהילה לשכור את שירותם של עורכי-דין מהשורה הראשונה, כאלה שהוציאו ידם זיכויים גם במקרים שבהם הסיכויים קלושים. אך למרות המאמצים הכבירים נראה היה שהעתיד מעורפל ואפלולי. גם הסגורים המיומנים דיברו על "מינימום עשר שנות מאסר" לאותה אם יהודייה שילדים רכים בביתה.

בינתיים עברה כל המשפחה להתגורר זמנית בארה"ב. בברזיל הם לא מסוגלים היו להיראות בחוצות, ומעבר לכך, ביקשו להיות קרובים יותר למיאמי, לבית המעצר, לעורכי הדין ולבית המשפט.

הייתה זו תקופת החגים - מספר ר' הרשל חיטריק - והגעתי גם אני לשהות בניו-יורק ליד הרבי. באחד הימים פגשתי את ר' דוד, יהודי ליטאי ותלמיד חכם מובהק. ר' דוד היה גיסו של נשיא הקהילה היהודית בברזיל והגיע אף הוא לניו-יורק בשביל לפעול לטובת בת המשפחה העצורה.

כשפגשתי אותו ושמעתי מפיו על המאמצים החוזרים ריקם, שאלתי אותו: וכי למה לא תסור עמי אל מזכירות הרבי שם נבקש לקבל את ברכת קדשו?

"לאבי לא נולדו ילדים במשך שנים רבות, ובלבו גמלה ההחלטה לאמץ ילדים. הוא פנה אל הגאון רבי משה פיינשטיין אשר הציע לו להתייעץ עם האדמו"ר מליובאוויטש.

"אבי פנה לרבי שבתשובתו יעץ לו שלא לאמץ תינוק גוי אלא לחפש משפחות יהודיות חסרי יכולת שמבקשות להעניק את ילדיהן לאימוץ."

היהודי הנרגש סיים את דבריו:

"אני הוא הילד המאומץ, והיום הוא היום האחרון לאמירת הקדיש אחר אבי המאמץ עליו השלום. אינני יודע מדוע אבל כשסיימתי את הקדיש הרגשתי דחף לא מובן להראות לך את המכתב ולספר לך את הסיפור."

סע למיאמי!

רעייתו של נשיא הקהילה היהודית בברזיל מסתכנת בפלילים וברזיל כולה רועשת. במקביל שולח הרבי את ר' דוד, ליטאי מובהק, למיאמי. וכשה'מופת' הגדול מהדהד ומרגש לבבות, מצביע הרבי על המופת האמיתי

סיפר הרב צבי (הרשל) חיטריק ז"ל:

בתוך הקהילה היהודית בברזיל בלטה דמותו של נשיא הקהילה, היה זה יהודי מכובד שכיהן כנשיא כלל הארגונים היהודיים המקומיים וידו הייתה מעורבת בכל דבר. הוא בהחלט היה איש מוכשר, נואם בחסד ואף תלמיד-חכם לא קטן.

לא פלא אפוא שכאשר נודע לו שעצרו את רעייתו בשדה התעופה במיאמי, בעוון הברחת יהלומים, עולמו חרב עליו.

נס"ד

אפיקים פנימה מגייסת

מדריכים ומדריכות לשנת תשפ"ב

אם אתם מאמינים

בצורך לתת מענה רוחני לאתגרי השעה

אם אתם אוהבים

להוביל תהליכי עומק, אישיים וקבוצתיים

אם יש לכם

מסירות, לב פתוח ורצון לגעת בנפש פנימה

אנחנו מחפשים אתכם!

תכנית להעצמה ערכית רוחנית הפועלת במגוון תיכונים, אלפנות ושיבות מתוך מטרה לבנות ולהעמיק את עולמם האמוני של התלמידים

מתאים למועמדים ומועמדות בגילאי 21-32 // ניסיון חינוכי חובה

קורות חיים ניתן לשלוח למייל: amitpoll9@gmail.com

פניות מתאימות, תענינה

בחן ובחסד
תוכנית הכשרת מורות

"ללמוד וללמד"

בשעה טובה נפתחה ההרשמה לתכנית החדשה להכשרת מורות!

בואי להיות חלק מהמגמה המתפתחת של לימודי חינוך
בנאמנות לקודש ללא השפעות זרות.
את מוזמנת להצטרף לחבורה של שליחות ושותפות
העוסקות במשימה לאומית זו,
בשאיפה לחנך את בנות ישראל להוציא לפועל
את טבען האלוקי הטוב והטהור.
בהדרכת תלמידי חכמים

הלימודים מתקיימים בירושלים יומיים - שלושה בשבוע, בכללם עבודה מעשית בוקר אחד בשבוע. תכנית הלימודים מתפרשת על פני שלוש שנים, שבסופן תקבלנה התלמידות תעודת מורה בכירה. (אפשרות לשמירה על תינוקות).

מצוות התכנית:

הרבניות- עידית איצקוביץ', שרה אליסף, אביבה קטן, אחינעם ברקו, נטע לביא, רחל ארבוס ועוד..

לפרטים:

חנה 058-4514732
 חמדה 053-3330521

לאור הביקוש, לנרשמות עד ר"ח תמוז תינתן הנחה בסך 7% משכר הלימוד של שנה א'

משרד משגב לדרך 10, הרובע היהודי, ירושלים.

מייל behen.uvehesed@gmail.com | טלפון 02-5871350, 058-4514732 | פקס 077-3183471

סיפורי מופתים – כן או לא?

בין הרבי לחותנו, אדמו"ר הרי"צ

הרבי כותב לחותנו: מדוע בחב"ד 'משתיקים' מופתים?

ב"ה. מוצש"ק ב' שבט תרצ"ב

כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א

מכתב כבוד קדושתו - רשומי דברים - מכ"ד לחודש העבר הגיעני.

ומעומק הלב, אודה על מתנה יקרה זו.

ובעת רצון, ארהיב עוז בנפשי, אם נדרש לבקשה בזה, או אם בקשה מועלת. לשלוח בקשתי כפולה שטוחה לפני כ"ק, ותקתי תאמצני, אשר מזמן לזמן יכבדני ויענגני במכתבים כמו אלו. . . כמוצא שלל הנני שמח על כל ידיעה וענין שניתוסף לי בזה.

אתאפק לא אוכל מלבקש תוספת ביאור, על מה שהוקשה לי זה מכבר, בשמעני אומרים וחוזרים ואומרים: "בחב"ד אין אוזנים מופתים" וכו', וכעין זה מצאתי גם במכתב כ"ק זה. ומונעים את עצמם מדלבר בזה. וגם משתיקים את המדברים וכו'.

והתינה בחסידים הראשונים, שודאי לא נצרכו לכגון דא. כי מוחם ולבם זכים וכו'. אבל בימינו אלו, אשר מפני צוק העתים וכו' נתטממו הלבבות. ומושקעים בענייני גשמיים. בגשמיות כל ענין, עד שאינו נרגשת העדינות ורוממות בנפש.

ולכאורה, זה קשה לתקן ע"י דבר השכלה והבנה, כי לא יגיע [יגיע בנפש], כיון שדבר השכלה עדין מכדי לרומם על-ידו את הנפש. מה שאין-כן מופתים וסיפורי נפלאות הצדיקים, שפועל רוממות בנפש, יציאה ורצון לנער את עצמו במקצת מהגשמיות וכו', וזה פועל הזזה גם בנפש השפלה, או הנמצאת במצב שפל גם כן.

עוד הפעם אביע תודתי כמה ועמוקה על מכתב כ"ק. ואשאר חתנו דורש שלומו כל הימים ומתברך מאת כ"ק.

מנחם

הלה סירב בתוקף. רחוק היה פרסאות מרובות מחסידים וחסידות.

אני לא הרפיתי. מה יש לך ר' דוד? סנטתי בו. כמה זה יעלה לך? מה זה כבר דורש ממך? הרי ניסית כל דרך אפשרית, למה שלא תקדיש שעה-שעתיים ותנסה גם את האפיק הזה?

סופו שהשתכנע. התלוויתי אליו אל שכונת קראון-הייטס. היה זה ביום חמישי בשבת והייתה זו שעת 'יחידות'. לנוכח מקרה החירום הבלתי שגרתי, אף כי תמיד נדרש היה לקבוע תור ליחידות שבועות וחודשים מראש, ניתנה לו הרשות להיכנס בין גברא לגברא.

ר' דוד נכנס אל חדר הרבי כמעט בעל כורחו, אך משנכנס, התמוססו כל המחיצות שבלבו. כשדמעות זולגות במורד לחזיו, תיאר את הצרה שנחתה על המשפחה הנכבדה. הרבי האזין ברוב קשב, ומיהר לפסוק: "סע למיאמי!" פסק ולא יסף.

ר' דוד יצא מן הקודש מבלבל כולו. "אסע כעת למיאמי? היכן בדיוק אשהה? אנה אלך? למי אפנה? הרבי לא אמר לי דבר!" אני לא חשבתי להניח לו: אל תהיה סכל. כל עורכי-הדין המנוסים והמתנשאים כבר הרימו ידיים. עמדת הפרקליטות קשה מאוד. להפסיד, כבר בטח לא תוכל. אז למה שלא תעשה את המאמץ הנוסף הזה, לפעול על פי הוראת הרבי?

נימת דבריי הבוטחת פעלה את פעולתה ור' דוד ניאות לעשות כדבר הרבי. הוא הגיע למיאמי ביום שישי והשתכן במלון כשר בעיר. השבת פרשה כנפיה והוא ירד אל אולם התפילות למנחה, קבלת שבת וערבית של שבת קודש. תפילתו כמו סיפקה לו הזדמנות לפרוק את המועקה הקשה שהפכה לבת

הרבי הרי"צ משיב לחתנו: וזה לך האות והמופת

בכל דור ודור ראשי עדת החסידים איש בעירו ומקום מגורו מקהילת קהלות ברבים ומאיר בתורת החסידות, ומרבים לדבר על אדות עבודה שבלב זו תפלה באריכות ובמתינות. זקני החסידים מדריכים את האברכים והצעירים. מספרים להם מארחות חייהם הם בהיותם

צעירים ואברכים, ומלמדים הם אותם מדות טובות. והכל טובב והולך על ציר אחד, לימוד חסידות, אריכות התפלה, הטבת המדות, התקשרות ושעבוד המוח והלב, אהבת השי"ת, ואהבת ישראל.

האברכים והצעירים תאבים גם לשמוע איזה סיפור ומופת, אבל החסידים הישנים גוערים בהם, כי בעיני גדולי חסידי חב"ד המופתים הם כעין פגיעה בכבוד החסידות, קטנות ושפלות, ואין משים לב לזה.

שמעתי, כי פעם אחר לימוד דא"ח אשר למד הרה"צ החסיד ר' ליב נ"ע מטערקעש מאהילוב, התעורר אברך אחד בעל כשרון והתדבק בלימוד דא"ח, וכעבור איזה זמן התחיל להתפלל בארוכה ולהתנהג בדרכי חסידי חב"ד.

חברי האברך ובני גילו, שהיו מחסידי אדמו"ר ואהלין קנאו בו, ובאחד המועדים לשמחה, בעת ההתוועדות אמרו לחברים האברך הנ"ל: האדמו"ר שלך הוא בודאי גדול ונורא, אולם 'מופת' יש אצל הרבי שלנו.

הדיבור הזה ציער את האברך במאד, ומשך זמן מה היה חושב אם יספר דבר זה להרה"צ החסיד הרי"ל נ"ע אם לאו, ועבר שבועות שנים או שלשה והחליט שלא לספר מאומה והיה לו צער גדול. ובתוך כך בא משולח מרבינו הגדול שהולך מעות רבי מאיר בעל הנס לשלחם לאה"ק ת"ו, ובידו מכתב מרבינו הגדול להרה"צ החסיד הרי"ל נ"ע במענה על הידיעות שכתב לו אדות הדרכת האברכים, כי הרה"צ החסיד הרי"ל נ"ע היה ממונה מאת רבינו הגדול, להדריך ולנהל האברכים והצעירים וכללות אנ"ש במחוז ההוא.

בין התשובות של רבינו הגדול, היה גם תשובה אדות האברך הנ"ל, "ראוי לקרבו, וצריכים להפיק צערו, וזה יהיה לו לאות ולאחרים למופת" [כלומר, העובדה שספקותיו של האברך היו ידועים לאדמו"ר הזקן ברוח קדשו].

כשמוע האברך מפי מדריכו, את אשר כותב רבינו הגדול אדותיו, התחיל לבכות, וישאלהו מה אתה בוכה, ויספר לו את כל השיחה שהיה בין בני גילו ובניו, ויאמר לו הרה"צ החסיד הרי"ל נ"ע, עתה הנני מבין דברי רבינו, והיש לך מופת גדול יותר מזה, לעשות אדם מגולמי-עץ.

ככה הביטו החסידים הישנים על ענין המופתים, וגם אפילו המעשיות העיקרים המפורסמים הנה חסידי חב"ד מספרים אותם

בלחישה.

ואשר על כן, הנה במקום אשר חסידי ואהלין פולין וגאליציען, כותבים ספורים ומאורעות, ומנחילים לנו ספרים שלמים מלאים נפלאות, הנה חסידי חב"ד מנחילים לנו, ספרים שלמים בתורת החסידות. הנחות מדברי רבותינו, ביאורים ארוכים והסברים שכלים עמוקים.

דור הולך ודור בא, ואותה ה"איסטנס" [אי היכולת לסבול] בהעדר סיפורי נפלאות מתחזקת. אצל אבא [אדמו"ר האמצעי] - אומרת כבוד אמ"י זקנתי הצדקנית מרת חיה מוסיא נ"ע, לכלתה כבוד אמי זקנתי הצדקנית מרת רבקה נ"ע [אשת אדמו"ר מהר"ש] - התגלגלו מופתים, ואיש לא חפץ להרימם.

אין מהראוי ואין חפצי להעמיד מערכה מול מערכה, כי לא לנו קנה המדה למדוד ההרים הגבוהים, נשיאי אלקים, הוד כ"ק אדמו"ר האדמו"ר האמצעי, ומחותנו כ"ק אדמו"ר האדמו"ר מצ'רנוביל זי"ע, וכן הלאה בכל דור ודור.

ועלינו לשבח לאדון הכל, ולהכיר חסדי א-ל עליון אשר כהיום יש לנו ת"ל, תורה שלמה, תורת החסידות, בנין אריאל, ואשרינו מה טוב חלקינו, ומה נעים גורלינו.

לא אחד, כי לעתים קרובות אצטער, על אשר חסידי חב"ד בכל דור, לא העלו בספר, גם מעניני המעשיות והמאורעות, שהיו בהם אלפי מופתים יוצאים מדרכי הטבע, אבל עם זה הנני מחבב יותר ספריהם וכתביהם בביאורי הענינים אשר שמעו איש איש בעתו ובזמנו, מאלו ספרו לנו הנפלאות.

אמת הדבר, כי תאבים וצמאים אנחנו לידע, ויקר לנו במאד, אף דבר היותר קטן בארחות חיי כ"ק אבותינו רבותינו הקדושים כי יודעים אנחנו אשר תנועה גם קלה היא יסוד בהדרכה והנהגה, אבל אם זה עלינו לדעת מה העיקר ומה הטפל.

אמונתנו בעבדי ה', הוד כ"ק אבותינו רבותינו הקדושים, אינה דורשת שום סעד באות ומופת, אלא שנעים היה לנו לידע גם זה, להיות גם זה מביא תועלת נכבדה בהעיקר, שהיא לימוד החסידות בעיני, וההתעסקות בעבודה שבלב, על מנת לחיות גם בחיי עולם עפ"י הוראת תורת החסידות.

. . ואתה צלח ורכב על דבר אמת, ואין אמת אלא תורה תמימה.

והנני חותנך אוהבך ומברכך

יוסף יצחק

(אגרות קודש אדמו"ר הרי"צ, ח"ב ע' שסב ואילך)

הרבי ברשימותיו:

מופת מעלה את האדם

לכאורה - פשוט הוא אשר אין לידיעת השכל, והשגת איזה דבר, ענין להוכחה ע"י עשית מופת ומעשה פלא. כי - כיון אשר דבר מושכל הוא, מוכרח להבינו ולהשיגו ע"י ראיות ודרכי השכל מיוסדים ובנויים על התורה ורז"ל.

ואין מופת ראיה, אלא בכלל: על מציאות ענין המופתים ושדוד הטבע. ובפרט: על קדושת האיש העושה את המופת, או על אמינות הענין, שעליו בא המופת להוכיח. והרי כל זה מועיל בהבנת והשגת הדבר, עפ"י דרכי השכל.

אבל, לכאורה, אין דבר שיוצק גשמייות הטבע בעיני האדם. ויעורר רגש הרוממות בנפשו כמופת ושידוד הטבע. ובפרט בעקבות דמשיחא.

כי - בימים אשר טעו בני האדם, רח"ל, באמונות כוזבות, ח"ו, ובא המופת לעוררם מטעותם, לא היה צריך להוכיח, אלא אשר ד' הוא האלקים, ומלכותו בכל משלה, וכוכבים ומזלות אינם אלא כגרוץ

רמב"ם מדויק

מהדורת הרב שילת

ידוע לכל ת"ח וצורב גדול החשיבות של הדיוק בלשון הזהב של הרמב"ם, אשר כל מלה וכל אות בלשונו יכולים להיות משמעותיים להבנת דבריו ושיטותיו, אשר עליהם עמלים גדולי כל הדורות, רבנן ותלמידיהו, מאז חיבור 'משנה תורה' ועד עצם היום הזה. אין לך כמעט שיעור תורני שאינו נזקק לשיטת הרמב"ם בסוגיה ונושא ונותן בדבריו המאירים.

כידוע, נפלו בדפוס הרמב"ם של הדורות האחרונים שיבושים רבים מספוא, שפעמים רבות משנים ומעוותים את הלשון ואת הענין. זכינו בדורנו לתיקון משמעותי של המצב עם הופעת מהדורת פרנקל על פי דפוסים ישנים וכתבי-יד. עם זאת, המלאכה עדיין לא הושלמה. מחקר שנמשך כ-20 שנה שנעשה על ידי הרב יצחק שילת, הידוע במהדורות המדויקות של כתבי הרמב"ם שהוציא לאור, ביניהם הקדמות הרמב"ם למשנה, איגרות הרמב"ם, פירוש הרמב"ם לאבות, ועוד, וכן תרגום מדויק לספר הכוזרי, העלה שכתבי-היד המהימנים ביותר של 'משנה תורה' הקיימים בעולם, מהם שהוגחו מספרים שהיה עליהם אישור בעצם חתימת יד קדשו של הרמב"ם, וכן מאות קטעי-גניזה מגניזת קהיר שהיתה סמוכה למקום מגוריו של הרמב"ם, עדיין לא נחשפו ולא נוצלו כראוי.

זה עתה הופיעה מהדורתו של הרב שילת, 'רמב"ם מדויק' בשני כרכים מפוארים, ובה הנוסח המנופה והמהימן ביותר של היד החזקה, ובתחתית העמוד שינויי נוסחאות מכתבי-יד מובחרים, והערות המצדיקות את נוסח הפנים לעומת נוסח הדפוסים הקודמים, כולל אלה אשר הופיעו בדורנו.

לוייתו בימים האחרונים. כל מהלך התפילה זלגו עיניו דמעות ללא הפוגה. הוא התייפח כגמול עלי אמו.

תמה התפילה. אחד המתפללים ניגש אליו ומברר אצלו: "יהודי, למה תבכה? שבת היום".

בהתחלה ניסה להתחמק ממנו: "ממילא לא תוכל לעזור לי", אמר לו במרירות. כשהלה לחץ עוד קצת, השתחרר כל הפקק הרגשי. משך דקות ארוכות גולל ר' דוד בפני איש שיחו האלמוני את כל אשר קרהו ואת גורלה המר של גיטתו שנתפסה מבריחה יהלומים כשהיא אינה יודעת כי נפלה קרבן לשליחות פלילית; תיאר את הבושות הגדולות שהן מנת חלקה של המשפחה הנכבדה, מאצולת ההנהגה המקומית בברזיל, וחתם ביבושת אודות המשפט המתוכנן שאין תולים תקוות והביקור אצל הרבי מליובאוויטש ששיגרו למיאמי.

"מתי אמרת שהמשפט יתקיים, ביום שלישי?" שאל האלמוני. ר' דוד אישר בהנהון ראש.

"אני אמור להיות השופט במשפט!", הטיל הזר את הפצצה. "בשיחתנו הכנה, השתכנעתי שאכן הצדק עמה, היא באמת לא ידעה כלום. ביום שלישי אוציא את הצדק לאור עולם".

כשחלפה שנה מהזיכוי המהדהד, הגיע השופט לברזיל על מנת להשתתף בסעודת ההודיה הנרגשת שערכה המשפחה. גם אני הייתי שם - מעיד הרב חיטריק - ושמעתי מפיו של השופט את כל השתלשלות האירועים שכבר היו ידועים לי.

מוקדם יותר, כשזכיתי להיכנס להיכלו של הרבי לאחר ההתרחשות, התעניין הרבי על גורלה של אותה בת ישראל שנחשדה בפלילים. סיפרתי לו את ההשתלשלות המופלאה, וחתמתי: "כל העיר ריו דה ז'נירו הברזילאית, יהודים וגויים כאחד, רועשים ב'מופת' הגדול של הרבי".

הרבי שמע והתחייך. "אוי חיטריק!" - אמר - "המופת היה בכלל בכך שהם שמעו בקולי לנסוע למיאמי".

וכן כותב בהמלצה שבראש המהדורה הגאון האדיר ר' שלמה פיישר שליט"א:

"מודעת זאת בכל הארץ גדלותו של הרב יצחק שילת שליט"א, שמלבד גדלותו בתורה כראש ישיבה הרי הוא ידען ומומחה גדול בידיעת וחקר לשונות הקדמונים... וכל החיבורים שלו הן בהלכה והן במדע מצטיינים בדייקנות מירבית ובאחריות מלאה להפליא".

המפיץ: יעקב 052-4706176

וכן באתר ישיבת ברכת משה
מופיע בדף הבית למטה

את השבת עשה שטיינמץ אצל הוריו בשיקגו. לאחר שבת עשה את דרכו אל סן פרנסיסקו, שם היה צריך לעלות על המטוס שייקח אותו אל יפן הרחוקה.

"רגעים לפני שעליתי לטיסה שמעתי כי קוראים בשמי במערכת הכריזה ומודיעים שיש לי שיחת טלפון. ניגשתי אל הטלפון בבית הנתיבות. על הקו היה הרב חודוקוב. איך ידע לחפש אותי כאן? התפלאתי. מזכיר הרבי הסביר ששמע מפי שאני שוכת בשיקגו, יצר קשר עם אבי שאמר לו שאני בסן פרנסיסקו בדרכי ליפן. הרב חודוקוב ביקש לדעת היכן אשתכן ביפן וציין שיש לו חבילה כלשהי שצריכה להגיע לידיי. את שיחת הטלפון סיים בברכת הרבי לנסיעה טובה ולהצלחה".

כשהגיע אל בית האכסניה ביפן, כבר המתינה לו חבילה. הייתה זו חבילה מהרבי והיו בה סידור תפילה וספר התניא, וגם פתק עם הוראה: 'מסור זאת למי שיצטרך אותם'. היכן ימצא ביפן מישהו שצריך סידור ותניא? לקח עמו מר שטיינמץ את החבילה ופנה להתפלל בבית הכנסת המקומי.

"בבית הכנסת שמחתי לראות פנים מוכרות. ידידי משכבר, בן דוד שמו, המתגורר אף הוא בוונצואלה ועוסק במסחר פנינים. הוא הגיע ליפן כדי לבצע עסקת פנינים גדולה. כשראה את החבילה בידי ושמע ממני מה תכולתה, פרץ בככי נרגש. 'שנים אני מחזיק בקביעות של הלימוד היומי בספר התניא, בלי להחמיץ שום יום. הפעם, כשיצאתי מהבית, שכחתי את ספר התניא בבית. שישה שבועות אני מתייסר כבר כאן, ביפן, בלי ספר התניא. ביקשתי מבני שישגר לי את הספר אולם המשלוח עדיין מתעכב. והנה, הרבי ראה בצערי הרב והחליט לשגר לי את התניא עד לארץ רחוקה".

החבילה נמסרה למי שהיה צריך אותה.

לך והדלק להם נרות חנוכה

רב יהודי ממקסיקו מוצא עצמו כחלק ממשלחת האו"ם לביקור שבויים אמריקנים בתוככי איראן. למרות שהחודשים חודשי קיץ, מדבר עמו הרבי על נרות חנוכה.

מי שמספר את הסיפור הבא הוא הרב ידידיה אזרחיאן שמונה בשנת תשל"ט לרבה הראשי של הקהילה היהודית באיראן:

"לאחר המהפכה האסלאמית של שנת תשל"ט באיראן, פשטו אנשי המשטר על השגרירות האמריקנית בטהרן ולקחו את כל עובדי השגרירות, חמישים ושניים במספר, כבני ערובה. סיפורם של אותם בני ערובה הוא סיפור כואב וארוך.

"במהלך הקיץ הראשון בהם הוחזקו אנשי השגרירות בשבי, יזם

ביד החוצב. אבל דבר האמונה, בכלל, לא היה צריך לראיה. כי גם עמי הארץ - מלבד אנשים בודדים - מאמינים היו. וגם מציאות מה שלמעלה מן הגשם והטבע ושהוא המושל על הטבע. גם זה פשוט היה בעיני כל.

בימים אשר נהו בני-אדם אחר השכל, באמנם: אין למעלה מן השכל, גם אז לא היה המופת ועשית דבר פלא מוכיח, אלא שישנה עוד בחינה למעלה מן השכל. וישנו מצוי העומד למעלה מכל חוקים טבעיים והשגות והגדרות שכליים. כי הוא הבורא את השכל והגדרותיו ובידו להטותו ולשנותו לכל אשר יחפוץ. ואין נמנעות בחיק הבורא.

אבל, בלאו הכי, הכל מודים שאין הגשם (ועולם הנראה לעינים) אלא טפל לרוחני. כי עיקר הבריאה ואמיתית המציאות היא רק לרוחניות. ורק בזה שגו, כי לא ידעו והשיגו בתכלית העלוי למעלה מן השכל, ובא המופת להוכיח טעותם בזה.

ובימים אלו, אשר המלכות נהפכת למינות ופשטה שיטה, רח"ל, שאין בעולם כי אם החומר והגשם וחוקים הטבעיים המושלים בו. כי השכל והרוחניות אינם אלא תולדות הגשם, וצורתו אשר ילבש ואין להם קיום בפני עצמם.

עם בני ישראל אשר כולם מאמינים בד' אחד הרי מפני צוק העתים וכו' האמונה בסתם בני אדם היא בדרך מקיף בלבד, ואינה נכרת ונרגשת במעשי האדם היום יומיים ותהלוכותיו כלל. גם מפני רוב טרדות הפרנסה שמושקעים בהם יומם ולילה שכלו ומחו של אדם נעשים רק קרדום למצוא ע"י את פרנסתו, ואי אפשר אשר במשך הימים לא יגשים כל זה חושי האדם, שכלו והבנתו.

עתה הרי מופת הנראה לעיני בשר מעלה את האדם - ולו רק לשעה - מבירא עמיקתא לאיגרא רמה. כי לפתע פתאום יראה אור בחושך שבו נמצא ל"ע, ירגיש אשר אין הגשמית שסביבו עב וחשוך כלי-כך, כי הרוחני הוא המהו ומקיימו בכל עת ובכל שעה וכו' וגבוה על גבוה עליהם בורא הכל, שהוא המושל ושולט גם בעולם הזה הגשמי והחומרי.

(רשימות הרבי זי"ע - הוספה לקונטרס קלח)

מדוע בנה סוחר הפנינים?

מר אפרים שטיינמץ, איש עסקים מוונצואלה, יוצא לנסיעת עסקים ביפן. בשדה התעופה בסן פרנסיסקו הוא מקבל שיחה ממזכירות הרבי ובאכסניה ביפן ממתינה לו חבילה.

גם בפעם הזאת, כמו בכל פעם בה הגיע לארצות-הברית, חייג איש העסקים אפרים שטיינמץ מקראקס, ונצואלה, אל מזכירו של הרבי, הרב חודוקוב, וביקש להיכנס ל'יחידות' אל הקודש פנימה. הפעם, שלא כבכל פעם, גילה המזכיר את אוזנו של איש העסקים שהתור ארוך ורבים ממתנינים להיכנס אל הרבי וביקש ממנו שייאות לוותר הפעם על רצונו. "אני יודע שאתה אוהב את הרבי ובוודאי לא תרצה להטריחו", אמר המזכיר.

שטיינמץ סבר וקיבל. הוא רק ביקש להכניס את שמו לברכה לפני הרבי, לקראת נסיעת העסקים הצפויה שלו ליפן. הרב חודוקוב ביקש את פרטי הטיסה והבטיח להכניס לברכתו של הרבי.

הרב ידידיה לביא | רב, יועץ ופוסק במכון

“אם מותר להרות כשהדבר מהווה סכנה לאישה?

חלק א':

אחת מהשאלות ההלכתיות העולה לעיתים במכון פוע"ה, הינה: מהי ההלכה במקרים בהם כניסה להיריון מהווה סכנה לאישה, האם מותר לה להסתכן ולהרות?

ראשית נבהיר, כי כל מקרה שונה מחברו, ואין בדברינו להלן משום הוראה למעשה, אלא צוהר לדיון ההלכתי בסוגיה זו.

האיסור להסתכן והחובה להיזהר מסכנות מבוארים ברמב"ם (הל' שמירת נפש יא ד) ובשו"ע (חושן משפט תכ"ז).

מהו טעם האיסור להסתכן?

על כך כותב באר-הגולה (שם, ס"ק ע'): "נלע"ד הטעם שהזהירה התורה על שמירת הנפש, הוא מטעם שהקב"ה ברא את העולם בחסדו להטיב לנבראים שיכירו גדולתו ולעבוד עבודתו בקיום מצוותיו ותורתו... והמסכן את עצמו, כאילו מואס ברצון בוראו ואינו רוצה לא בעבודתו ולא במתן שכרו ואין לך זלזול אפקירותא יותר מזה".

לפני שנעסוק במקרים בהם יש סכנה רפואית מיוחדת, נפתח במקרי הריון רגילים, שגם בהם הרי יש מידה מועטה של סכנה (במיוחד בזמן חז"ל).

השו"ע (א"ח ש"ל, א') פסק שיוולדת נחשבת כ'חולה שיש בו סכנה' ועל כן מחללים עליה את השבת. בתוספות (כתובות פ"ג: ד"ה 'מיתה שכחא') כתבו "שרוב פעמים מסתכנת בלידה". הגרש"ז אויערבאך ביאר (נשמת-אברהם א"ח ש"ל) שכוונת תוספות היא שגשמים מסתכנות בלידה, אך ב"ה אינן מתות בזמן הלידה. אולם, עדיין יש לבאר איך מותר לאישה להסתכן.

הרב משה פיינשטיין (אגרות-משה י"ד ב, ס' ע"ד) דן בשאלת זירוז והקדמת לידה. בתוך דבריו כתב: "...לידה בזמנה כדרך הנשים לא נחשב לסכנה כלל, דמאחר שכן ברא השי"ת את העולם שיפרו וירבו ובוודאי ברא שיהיה לברכה ולא לסכנה, וגם הא ציווה השי"ת בחיוב עשה להוליד בנים ולא מסתבר שיהיה הציווי להיכנס בסכנה בשביל קיום עשה זו דפרייה ורבייה, ובפרט שהנשים אין מחוייבות בהעשה דפרייה ורבייה...אלא צריך לומר שאין בזה סכנה כלל, היינו שהבטיח השי"ת שלא יהיה בזה סכנה לעולם".

הרי שלדעתו, על אף הסיכון הפוטנציאלי שיש בכל לידה, כאשר הדברים נעשים צורה טבעית - יש הבטחה של הקב"ה לשמירה ושלא להינזק, ועל כך יש מצווה ללדת.

בדרך אחרת כתבו בשו"ת שבת-הלוי (ו', קכ"ח) ובשו"ת משנה-הלכות (ט', קפ"ד). אכן יש סכנה בכל הריון ולידה. אלא שלא אסרה התורה להיכנס לסכנה זו כאשר מדובר על סכנה שהיא חלק מהדרך הטבעית בעולם וכל שכן כאן שיש מצווה בדבר.

דבריהם מתאימים לדברי באר הגולה שהובאו לעיל - בעצם, כאשר מדובר על לקיחת סיכון מועט למען עשיית רצון ה' ומעשה המצווה בהגדרתו כולל סיכון מועט - אין בכך מאיסה ברצון ה'.

לכן, במקרים הרגילים, ודאי שאין להימנע מהריון מחשש לסכנה שיש בכל לידה. בשבוע הבא נרחיב מה הדין במקרים בהם הסיכון להרות גדול בשל מחלת רקע אצל האישה וכדומה.

האו"ם ביקור חיזוק של אנשי-דת אצל השבויים. תחילה מדובר היה בשני כמרים, אחד מסוריה ואחד מלבנון, שיגיעו לבקר את השבויים האמריקנים - מאחר והתנאי החמור של משטר הזוועה היה שאנשי המשלחת לא יהיו לא אמריקנים ולא ישראלים - ולחזקם. היה זה הרבי אשר פעל לצירופו של רב יהודי למשלחת, למען חזק רוחם של שלושת השבויים היהודים, עובדי השגרירות".

הרב שנבחר היה רבה הראשי של מקסיקו, הרב אברהם מרדכי הרשברג, והוא התכונן לצאת עם יתו חברי המשלחת לאיראן.

ערב היציאה לאיראן הופיע הרב הרשברג בחדרו של הרבי על מנת לקבל ברכה והדרכה. הרבי הביט עליו ונענה: "לך והדלק ליהודי השגרירות השבויים, נרות של חנוכה".

סימני פליאה ריצדו מול עיניו של הרב הרשברג. מה עניין נר חנוכה לעיצומו של קיץ? הוא לא שאל שאלות, אלא קיבל את ברכת הרבי ויצא לדרכו.

חלפו מספר שעות והרב הרשברג קיבל הודעה שלנוכח עיכובים מסוימים בקשרים בין משרד החוץ האיראני לבין האו"ם, הפגישה נדחתה מעט. ה'מעט' הפך להרבה והיציאה לאיראן נדחתה בחודש ועוד חודש ועוד חודש.

עד לחודש כסלו של השנה שלאחר מכן.

"בי"ב או ב"ג בכסלו אני מקבל הודעה מטעם משרד החוץ האיראני", ממש"ך הרב אזרחיאן, "על כך שחכם יהודי עומד להגיע לשערי פרס וכי בקשתו היא שהקהילה היהודית תדאג לו לאוכל כשר ולכל צרכי הדת. מובן שקיבלנו על עצמנו לדאוג לכל צרכיו".

יממה לפני נר ראשון של חנוכה, נחתה המשלחת באיראן, וביום שני של חנוכה הורשתה המשלחת לבקר את השבויים. הרב הרשברג נכנס אל השבויים היהודיים, חיזקם, עורר את רוחם ו...הדליק להם נרות של חנוכה".

"אי אפשר ככה,

אם היא לא תשים את זה מאחור, לעולם לא נצליח לתקן"

"אני לא מצליח להתקרב אליה, המצב לא משתפר.

כואב לי על הילדים, אני חושב שהכיוון של הטיפול בכלל לא נכון, אולי צריך להפדר וזהו?" תחושה מרידה וקשה הציפה את החדר לאחר שעמי סיים את דבריו.

"בעצם, אתה אומר: דוי! מספיק! תסלחי לי כבר! אנחנו כבר במקום אחר.

כמה אפשר להזכיר לחוטא את חטאיו? איך אפשר להשתקם ככה?" ניסיתי לתרגם את דבריו.

"למה שאני יתקרב אליו?" התפרצה איריס "הוא מבין בכלל מה עברתי? הוא חושב שזה שהוא ביקש סליחה אז נעבור הלאה? כמו שהיו לו כוחות להרוס שיימצא כוחות להתמודד עכשיו".

"את רואה? איך אפשר להמשיך ככה? ככה זה כל פעם מחדש, כל נפילה - זו התרסקות.

היא לא רואה את המגמה הכללית שאנחנו בעלייה, היא לא רואה שאני מנסה לתקן התלונן עמי.

"למה המצב הזה בלתי אפשרי מבחינתך?" שאלתי את עמי

"כי אין לי פרטנרית. אני לא מרגיש בזוגיות. זה מקום שאני לא רוצה להיות בו. לא נעים לי, לא טוב לי, לא בריא לילדים וגם לא לה." אמר עמי מתוסכל.

"ומי אמר שהיא חייבת לסלוח על מנת שאתה תמשיך לתקן?" שאלתי אותו.

"מה זאת אומרת? ככה זה יישאר לנצח?? איך אפשר לעשות משהו אם אין את הבסיס? זה לא הגיוני! אני לא מוכן שזה יישאר ככה!" קפץ במתיחות.

"תקשיב עמי, כמו שאני מבינה את המצב אתה בבעיה כרגע.

אתה נמצא במצב שמתסכל אותך מאוד ואז מייד מתחיל לעבוד אצלך מנגנון כזה: או שהיא תשתנה ותסלח לי ואז המצב ישתפר או שאני בורח מפה.

והמנגנון הזה, שפיתחת לעצמך כדרך הישרדות, נקרא: אלימות.

זו מילה קשה וחרירה, אבל היא בהחלט מתארת את המנגנון.

כלומר, המציאות, כמו שהיא עכשיו לא מקובלת עליך והיא חייבת להתעקם למציאות כמו שאתה רוצה!

אבל האמת היא, שאתה הוא זה שחייב לעשות את השינוי, אתה צריך לקחת אחריות על הקשר, ולהפסיק לנסות לגרום לבעיות להפתר בכח. הסברתי לו.

"אני לא מבין למה הטיפול הוא רק בי? היא מושלמת? לה אין אחריות לאן הקשר הזה הגיע?" כעס עמי.

"עמי, כרגע הטיפול הוא בך, כי המצב הווגי מייצר עבורך הזדמנות לטפל במקום הנפשי שלך.

אתה משתמש במנגנון ההישרדותי והלא יעיל הזה בעוד זירות, לא רק בזירה הווגית.

חשוב שתזוהה, שכשאתה אומר: או שהמצב משתנה או שנפרדים זו אמירה אלימה וזה אפילו, המשך של האלימות שהובילה אותך למקומות שבהם לא היית עם הפנים לתוך הקשר.

"אני לא מבין, איך מה שאני רוצה זה אלימות? המשך להתנגד ולשאלו.

"כי אתה רוצה לשכנע אותה בכוח שתסלח לך, זו אמירה אלימה: אני לא יכול להיות ככה, בלי אהבה, עם כעס...." המשכתי להסביר לו ואז הוא קטע אותי.

"אז מה? זה יימשך לנצח?" שאל.

"מה זה גורם לך להרגיש?" שאלתי

"אני מרגיש שאם זה יישאר ככה אני מלא במועקה, בדידות, קשה לי לנשום ובעיקר חוסר אונים, שלעולם לא אצליח לגרום לה להיות מאושרת" אמר בעצבות.

"אם אני מבינה את הבדידות והמחנק שאתה מרגיש, זה נובע מזה שקשה לך לסבול שאיריס מחזירה אותך לרע שעשית. אתה אומר לעצמך: נכון עשיתי רע אבל זהו אני כבר רוצה להיות אחר, אני רוצה לשנות את זה. הרי בשביל זה אני עובד קשה ואילו היא כבעסים שלה כל הזמן מחזירה אותך לרע שמבחינתך כבר לא רלוונטי"

"נכון מאוד" הנהגן עמי בהסכמה ועם כל זה עמי, יש דרך אחת להתמודד והיא הדרך של התבוננות פנימית

אתה חייב להבין, שבכל פעם שהיא כועסת עליך, זה כי היא מרגישה שאתה לא באמת מבין את עוצמת הפגיעה בה, ככה היא בעצם לוקחת תפקיד של קול בתוכך.

אתה בתוכך, מעדיף לחשוב שאתה כבר לא במקום הרע שהיית בו, אבל זה לא באמת משהו שאפשר להעלים אותו. כמו הפסוק מתהילים שכתב דוד המלך: "חטאתי לנגדי תמיד", אם הוא חרט על ליבו את חטאיו, מי אתה שתעלים אותם? אתה ממש צריך לקלוט שבאמת עשית רע.

אפילו תגיד לעצמך "נכון, באמת באמת עשיתי רע ממש!"

ברגע שאתה תבין את זה באמת, בלי לברוח מזה, פשוט תהיה שם. תהיה רגייע אמיתית גם אצלה" סיימתי להסביר.

"אבל איך אני אמור להצליח לעשות כזה דבר? אני לא מרגיש טבעי להגיד את זה לעצמי שהיא באמת צודקת, הרי אני כרגע חווה בתשובה, מתקן את דרכיי". מלמל חסר אונים.

"אתה כרגע כחלק מהתהליך, צריך לדעת להכיל את הכעסים האלה.

כשהיא מתרחקת ממך ואתה נפגע, זה כי אתה לוקח את הכעס שלה אליך! כאילו אתה פה העניין. אבל היא פה העניין.

אתה צריך להמשיך, לנסות בעדינות, ברגישות ובנחישות להתקרב אליה.

חלק עיקרי מלחזור בתשובה על המעשים הרעים שעשית, זה לקבל את כל ההשלכות של מה שעשית,

ואם כרגע היא דוחה אותך וכועסת זה חלק מההשלכות של מעשיך.

תבין, כשאתה בוחר לא לנסות להתקרב אחרי כועסת, זו לא התמודדות כי אתה בעצם אומר לעצמך:

אני לא יכול לעמוד מול המקום הקשה הזה שהיא משקפת.

זה קורה, כי אתה מצפה שהיא תקבל אותך כמו שאתה ותסלח לך, כי אם לא, אז אתה לא יכול, זה לא אפשרי ולתנאי הזה שאתה מציב כאן אני קוראת: אלימות.

לכן כשהיא תדחה אותך, תשנן לעצמך: 'מותר לך איריס, הכעסים שלך מוצדקים, באמת עשיתי רע מאוד'

ולהמשיך לנסות להתקרב אליה. רק ככה אתה משחרר את המנגנון של האלימות.

"אז מה ככה זה יהיה? ככה ייראו הנישואין שלנו? לנצח?" שאל בפתח

"אם הקב"ה ירצה, זה יימשך לנצח. אבל אני מאמינה שהקב"ה רוצה שיהיה לכם טוב, הקב"ה רוצה שתעשה תיקון אמיתי ובוזה שהמנגנון האלים יתוקן, זו החזרה בתשובה שלך"

(הטור נכתב בצורה בה אני מפנה וזקוק על רעיון מסויים. אין לקחת את הדברים כפי שהם אלא לנסות להבין מאחורי כל משפט יש לעבור תהליך טיפולי מורכב, כל מקרה הוא אישי ויש לדון בו לגופו של עניין.

כמו כן המקרים אינם אמיתיים)

ברכה והצלחה.

מי אמר שיש עולם הבא?

איתי אסמן

חושב ששם מסיימת התכלית של חייו? אבל האמת היא שהחיים העובדיים הם הכנה יותר לעולם הזה, והרב קוק מוסיף שם "כן החיים הגמורים שבגוף, האמת היא האמונית, שהם רק התחלת החיים, פרוודור של חיים. אמנם אם מהפרודור יתבע את כל התביעות הטורקליניות יהיה רוגז בלא נחת הגורל. אבל אם יערך הפרודור לפרודור, והטרקלין לטרקלין, ודאי יונח החפץ".

דבריו אלו של הרב קוק שבו את ליבי, והרגיעו את נפשי הסוערת. החיפוש אחר תכלית בעולם הזה מביא רק לכעס ומכאובים, האושר השלם לא נמצא כאן, אלא בהבנה שהעולם הזה הוא פרודור לטרקלין, עולם עליון יותר, והעולם הזה מקבל את המשמעות שלו מהעולם הבא.

נכתבו לא מעט רעיונות בדבר מציאות עולם הבא, אך מה ששבה את ליבי הוא ההבנה השלמה שהתכלית לא נמצאת בעולם הזה, כי חווייתי את זה בעצמי.

יש מנהג בכל מיני סמינריונים, להביא בעל תשובה ש"ראה את העולם" והוא מספר לכולם איך הוא נהנה בחיים, אבל היה חסר לו משהו, את הנשמה. יש צד יפה בשיחות האלו כאשר מביאים אותן למגזר החילוני, אך כאשר בני נוער דתיים שומעים שיחות כאלו בלי לשמוע את כל מסע התשובה, הם עלולים לחשוב בטעות שגם הם יכולים לנסות את החוויות האלו לטעום מהנאות החיים ואז לחזור בתשובה. זו טעות גדולה - בעל התשובה אינו מספר בסיפור את השנים הרבות שלקח לו להתנתקות מהחטאים ועל הקושי הגדול בתהליך, אלא רק את מה שנראה כמו הסוף הטוב. חיי טהרה וקדושה של שמירת מצוות יחד עם סיפוק צרכי הגוף בצורה מאוזנת הם האושר האמיתי.

ככל שלמדתי תורה כך מצאתי גם עונג ועידון ברבדים אחרים בעצמי, הבנתי שאין לי רק גוף ונפש אלא גם נשמה, והנשמה זקוקה לזמון הייחודי לה, התורה והמצוות, וכך אפשר להשיג גם מעין עולם הבא גם בתוך העולם הזה. כמו שכתב שם הרב קוק "ולא יחודם של הפרודור והטרקלין אין מתודה אחרת כי אם זאת: יראת אלוקים ושמירת מצוות אלוקים". וכך מסיים שלמה המלך את ספרו, אחרי שחיפש בכל תחום אפשרי את האושר הנצחי: "סוף דבר הכל נשמע את האלוקים ירא ואת מצוותיו שמור כי זה כל האדם".

להצטרפות לקבוצת ווטאספ של טיפ יומי לקירוב, נא לשלוח הודעה: 052-5665005

כמו רוב התלמידים שעיצבו את תפיסת עולמם במערכת החינוך החילוני, גם אני לא האמנתי בעולם הבא. חשבתי שלאחר המוות הכול נגמר ואין שום דבר אחר כך. השיח הדתי על עולם הבא נראה לי די פרימיטיבי, אנשים חלשים שמנסים להיאחז במשהו חזק ולכן מנחמים את עצמם באמונות תפלות כדי לתת לעצמם תקווה ונחמה בהתמודדות עם אובדן ושכול, וגם מוטיבציה לקיים את המצוות כי מי שעושה אותן מובטח לו גן עדן, כמו גם עונש למי שעושה עבירות.

האמונה ב'עולם הבא' נבנתה אצלי בהדרגה, תוך תהליך התבוננות עמוק בעולם וגם בתוכי פנימה.

אחד הספרים שללא ספק שינו את כל תפיסת עולמי מהקצה אל הקצה הוא ספר 'קהלת' לשלמה המלך. הספר הזה פקח את עיניי משום שהוא פנה אל תפיסת העולם הפילוסופית-חילונית שלי.

שלמה המלך לא מזכיר את שם ה' ועם ישראל בספר, הוא מדבר על הטבע ועל המציאות של 'מתחת השמש'. עיקר הספר מדבר על החיפוש של שלמה המלך אחר האושר ומשמעות החיים ועל הייאוש שלו מהעולם החולף. שלמה המלך מתאר בספר את הניסיון למצוא את האושר בהנאות העולם ובהנאות אינטלקטואליות של חכמה, ובסוף תמיד מגיעה המסקנה שהכל הבל הבלים. לא סתם אדם מספר לנו על מסקנותיו, אלא החכם מכל אדם, שהיה מלך עשיר מאוד, והמסקנה שלו בספר עלולה להביא לייאוש עמוק מהחיים. כזה הייתי גם אני, מחפש את האושר ומשמעות החיים בהנאות שונות וגם בחכמות, ולא מוצא, ושלמה המלך אומר: תקשיב לי, חיפשתי יותר ממך, אין תכלית ומשמעות בעולם הזה. אתה יכול לחפש, אבל אגלה לך מראש את האמת שגיליתי.

הרב קוק כותב במאמר על ספר קהלת "והלא כל הפסימיות נובעת היא רק מזה התוכן היחיד, של הספקנות (הספק) שמא החיים החומריים הם כל היש, כל החיים ועד כמה יוכל יסוד רעוע כזה שאין לו כל סמיכה מדעית ברורה, כי אם אמונה עקשנית לערער יסוד חיים מלאי דעת ואמונה עליונה". הוא מסביר שם שתפיסת העולם המטריאליסטית, הסוברת שרק העולם הזה היא התכלית, היא גם מביאה לפסימיות וייאוש וגם מוטעית.

הוא ממשיך זאת לתינוק שנמצא בגוף אימו וחושב ששם בתוך הבטן נמצאת התכלית שלו. דמיינו, אם לתינוק הייתה יכולת חשיבה, כמה זעם וכעס היו לו בתוך בטן אימו אם רק היה

החבר מהמילואים שואל שאלות? השכנה מתעניינת ביהדות? **ראש יהודי** זאת התשובה! 052-4295597 ry@neto.net.il

היו שותפים - ראש יהודי! התרומות מוכרות לצרכי מס. הקישו בגוגל: "תורמים לראש יהודי" או בטלפון 052-5665005 או סרקו ברקוד:

ערכים עם חיוק:

קומיקס ילדים "הגיע הזמן"

9 ספרים רק 399

יציא כולל מסלוח

קומיקס אהבה ופרכת השבוע

אחר ספרי אוספרי אמונה

ראש יהודי להזמנות: **052-5665005, 02-6791122** | www.roschy.org

התוועדות
התוועדות

הרב שתי סלביצקי, שליח חב"ד באנטוורפן

כיתרון האור מן

למי הרבי נתן חצי מגן העדן שלו? האם גם הרבי שואל את עצמו 'איכה? ומדוע רצה לבקש גאב"ד העדה החרדית מחילה מהרבי?

הורים לילדים, למשל - יש להם השפעה באמצעות הסמכות שלהם, "אבא אמר" ו"אמא אמרה" וכך צריך לעשות. אבל להורים יש גם את הכוח והאחריות להשפיע על הילדים בצורה של לבנות אותם מבפנים, ליצור בהם מחשבות ורגשות נכונים. זו הדרכה, זה חינוך.

כאן טמונה סכנה גדולה, כשהורים משתמשים בכוח שלהם ומנסים לשלוט בילדים. כל השיח איתם הוא בצורת פקודות: "תנקה", "תעשה", "תקום", "למה אמרת", "למה לא עשית" ו"איך התנהגת". כשזו ההתייחסות, הקשר מתקרר ואפילו פוגע בילדים. יש אנשים שסוחבים משקעים ופגיעות כאלה לכל החיים.

בא אליי פעם אברך וסיפר לי בדמעות:

"אני מרביץ לילד שלי, אני מרגיש שזה הורס אותו אבל אני לא שולט על עצמי. קשה לי להתמודד עם זה". ההורים שלו עצמו הרביצו לו, והוא הבטיח לעצמו שלעולם הוא לא ירים יד על הילדים שלו וישתמש רק בחינוך חיובי. אבל בפועל הוא נכשל בזה, ונוטה להשתמש בכוח במקום להשפיע בצורה פנימית.

הילדים והתלמידים מרגישים ויודעים בדיוק איזו דרך ההורים והמחנכים בוחרים. כדאי מאד להורים ולמורים לשלוח מדי פעם אנשים אחרים שינהלו שיחה עם הילדים והתלמידים ויבינו איך הם מצידם מסתכלים על המבוגרים האחראים עליהם. ילדים מרגישים האם החינוך נובע מאכפתיות ומדאגה או משליטה וכוחנות.

למרבה הפלא, משה רבינו באישיותו ובאופיו מחבר בין שתי הגישות הפוכות. מצד אחד, הוא היה נביא ורב. הוא חינך את עם ישראל, לימד את התורה והדריך אותם בכל צעד. מצד שני, משה היה גם מלך, כמו שאומר הרמב"ן על הפסוק "ויהי בישורון מלך".

הרב מיכאל דבורקין, חסיד זקן ומיוחד, נפטר בערב חג השבועות.

המשפחה רצתה לקבור אותו באותו יום, אבל הרופאים סירבו לחתום על

תעודת פטירה לפני בירור הנסיבות. בסופו של דבר אחד הרופאים הסכים לחתום על תעודת הפטירה, אבל בתנאי אחד: שהרבי ייתן לו את חלקו בגן עדן.

הרב לייבל גרונר, המזכיר של הרבי, העביר לרבי את הבקשה. הרבי אמר: "אני לא יודע אם יש לי גן עדן, אבל ממה שיש לי אני אתן לו חצי". הרופא קיבל את ההודעה המדהימה בטלפון, והרבי האזין על הקו. הרופא שאל למה כל כך דחוף לקבור היום, והרבי אמר שכתוב בספרים הקדושים שמי שנקבר בערב שבת זה "סימן יפה לו" שהוא נכנס מיד לגן עדן, והוסיף שכנראה גם בערב יום טוב זה כך.

את הסיפור הזה סיפר לי יהודי שאמר בהתרגשות שהסיפור הזה נתן לו השראה ומלווה אותו כבר שנים. הוא אמר לי כך: "ריכונו של עולם, הרבי נותן את גן העדן שלו, לא בשביל פיקוח נפש, ולא בשביל לעזור למשפחה שתוכל להסתדר, רק כדי שיוכלו לקבור בערב החג ושיהיה 'סימן יפה'... זה ריגש אותי מאד".

אנחנו סמוכים לג' תמוז, יום ההילולא של הרבי. אין צורך לומר שעבור הרבה אנשים הוא מקור להשראה בחיים ודמותו השפיעה עליהם עמוקות.

איך משפיעים על אנשים? באופן כללי, יש שתי דרכים להשפיע: את האחת מייצג המלך, ואת השנייה מייצג המורה. מלך משפיע באמצעות עוצמה, דרך הכוח השלטוני שלו, הצבא והמשטרה. הדרך השנייה היא השפעה של רבי, משפיע ומדריך - הם לא מנחיתים פקודות ולא משתמשים בכוח אלא יורדים אל העם ומנסים לרומם את האנשים ולשנות את תפיסת העולם, הרגשות וההתנהגות שלהם.

כל אחד מאיתנו באיזשהו מקום מכיל את שתי הגישות האלה.

איך הוא הצליח לחבר את ההפכים האלה? כי אדם שלם הוא מי שיכול להכיל את ההפכים ולהיות "מלך" וגם "מחנך". אדם שלם מנהל את עצמו ואת חייו לפי רצון השם ולא לפי הגחמות וההרגלים האישיים שלו, ולכן אין שום סתירה בין התנהגות תקיפה כשצריך לבין התנהגות רכה וחומלת כשצריך.

לכן אין סתירה בין הענווה המופלגת של משה רבינו לבין ההתנהגות התקיפה שלו כלפי המרד של קורח ועדתו, וזה גם ההסבר להבדל בין התגובות השונות של משה בפרשת קורח ובפרשת בהעלותך מול נבואת אלדד ומידד:

בפרשת קורח הנושא הוא עצם המנהיגות של משה רבינו, וכאן חייבים לזכור את הכלל ש"אין שני מלכים משתמשים בכתר אחד" ואין למרוד ברצון ה' שמינה את משה למנהיג. ואילו בפרשת בהעלותך מדובר על הנבואה, על רוח אלוהית ששורה על אלדד ומידד. זה לא נוגע להנהגה אלא לתורה ועבודת השם. כאן משה אומר ליהושע: לא רק שאני לא מוכן לכלוא אותם, אלא אדרבה – אני רוצה שכולם יהיו נביאים, שעל כולם תשרה הרוח. זו גישה מובהקת של משיעור, שרוצה לתת משלו ולרומם את המושפעים ממנו. אם כל אחד מעם ישראל ירגיש חיבור כל כך חזק לאלוקות, אם כל אחד יהיה נביא, זו ההצלחה הכי גדולה של רבי!

כמו שרש"י מביא מהמרדש – "למה משה דומה באותה שעה? לנר שמונח על גבי מנורה והכל מדליקים ממנו ואין אורו חסר כלום". משה רבינו רצה רק לתת מעצמו, להדליק עוד נר ועוד נר, להפיץ עוד אור של קדושה. לא רק שזה לא הפריע לו, להפך – זה היה עבורו האורשר הגדול ביותר.

היה רבאיי רפורמי בארצות הברית, בשם הרב ויינר. הוא התוודע לרבי והתחיל להתקרב לאורח חיים אורתודוקסי ולאט לאט השתנה והתחיל לשמור מצוות. בשלב מסוים הוא הרגיש שהוא לא יכול יותר לשקר, ואמר לקהילה שלו שהוא עוזב כי הוא הפך לאורתודוקסי.

פעם הרב ויינר נכנס לרבי וביקש לשאול שאלה אישית. הרבי הסכים בשמחה, והרב ויינר שאל: "מסופר שהצאר בא לבקר את אדמו"ר הזקן בתא שלו בכלא, ושאל אותו על מה שמסופר בתורה שהשם שאל את אדם הראשון 'איכה' – האם הקדוש ברוך הוא לא יודע איפה אדם הראשון? למה הוא צריך לשאול אותו איפה הוא? אדמו"ר הזקן ענה לו 'איכה' היא שאלה שכל אדם צריך לשאול את עצמו: איפה אני? מה עשיתי בעולם? ובכן, אני רוצה לשאול את הרבי: האם גם הרבי שואל את עצמו 'איכה'?"

והרבי השיב לו: "כן, אני שואל את עצמי 'איכה'. הנשמה שלי ירדה לעולם כדי לקרב יהודים לקדוש ברוך הוא, ואני שואל את עצמי האם אכן עשיתי את המשימה שלי. ואת התשובה לזה אתה, הרב ויינר, יכול לתת".

אחרי שהתחנתני, תכננו להמשיך לגור בארץ. כתבנו לרבי על הצעות השליחות שקיבלנו, כולן בארץ, וביקשנו מהרבי שיורה לנו לאן לצאת. הרבי ענה בשאלה: למה אנחנו לא חושבים על הצעות בחוץ לארץ, כמו אנטוורפן? התפללנו מאוד, אבל ההוראה הזו חזרה על עצמה – והבנו שזה מקום השליחות שלנו.

בהתחלה היה לנו קשה מאוד. לא ידעתי אפילו את השפה, גם גשמית היה קשה והרגשנו גם שאנחנו לא מצליחים להתבסס ולעשות את השליחות. חשבתי שבארץ נוכל להצליח הרבה יותר ושזה המקום הטבעי עבורנו.

כתבנו לרבי מכתב ארוך, שנפתח ב"הגיעו מים עד נפש". הרגשנו שאנחנו לא יכולים יותר, והצענו שנביא שליח נוסף לאנטוורפן ונעזור לו עד שהוא יתבסס ואז אנחנו נחזור לארץ ושם נוכל לעשות הרבה יותר בשליחות.

התשובה של הרבי הייתה על המכתב שלנו. על מה שכתבנו שקשה לנו, הרבי הוסיף וכתב: "ויהיה מכאן ולהבא כיתרון האור מן" – הרבי אפילו לא השלים את המשפט וכתב "מן החושך", כאילו כדי לרמוז לנו שאין ולא יהיה שום חושך. על ההצעה לחזור לארץ הרבי

סימן בצורה ברורה שנישאר באנטוורפן, ועל ההצעה להביא שליח נוסף הרבי סימן מחיקה וכתב: "ולהמשיך עבודתם עד עתה כפי כוחותיהם במילואם".

עד לאותו רגע הרגשנו מרוקנים וסחוטים לגמרי. אבל המשפט הזה של הרבי העיר אותנו, זה נתן לנו את ההשראה שהיינו זקוקים לה כדי להיכנס בכל הכוח לשליחות שלנו ובעזרת השם גם להצליח. התובנה הזו כולטת בצורה נפלאה אצל הרבי, "אתפשטותא דמשה" בדור שלנו. הרב יונתן זקס עליו השלום נהג לומר: **אנשים טובים וחושבים שגדולתו של הרבי היא שהיו לו הכי הרבה חסידים, וזו טעות.** מנהיג טוב יוצר חסידים, מנהיג גדול יוצר מנהיגים! הרבי לא ייצר חסידים או מעריצים, הוא עשה מנהיגים – הוא דחף חסידים להיות שלוחים, שינהיגו, שיובילו וישפיעו בסביבה ובמקום שלהם תורה ויהדות.

הרב זקס חידד את הדברים ואמר: רוב האנשים מסתכלים על מי שעומד מולם ורואים רק קצת מהיתרונות שלהם; אנשים גדולים רואים במי שלפניהם מי הם באמת; הרבי הוא הגדול שבגדולים, הוא ראה במי שעומד מולו **את מי שהוא יכול להיות...** אפילו אנשים שחשבו שהם רחוקים, שהם לא מסוגלים לחזור בתשובה או שאין להם את הכוחות לצאת לשליחות – הרבי האיר אותם מבפנים, והראה להם שהם יכולים ועוד איך.

זו ההשראה שמעניק לנו הרבי – כל אחד מאתנו יכול לא רק לחשוף את הפוטנציאל הרוחני הפנימי שבו אלא גם להיות השראה עבור אחרים. כל אחד צריך לחשוב לעצמו על משהו שנתן לו חיים, לזכור את השיעור או ההתוועדות שהכניסו בו חיות והתלהבות – ולשחזר אותם, לחיות איתם שוב ושוב. ומכאן גם החוצה, לחשוב למי ואיך אנחנו יכולים לשמש מקור להשראה.

הגאון הרב טוביה וייס, גאב"ד העדה החרדית בירושלים, כיהן לפני שעלה לירושלים כרייזר באנטוורפן. הוא תלמיד חכם עצום ויהודי יקר מאוד, שהייתה לי זכות להיות קרוב אליו. כעבור תקופה אחרי ההסתלקות בג' תמוז תשנ"ד הוא קרא לי אליו הביתה, ואמר לי בכאב ובדאגה: "אתה יודע כמה אני קרוב לחב"ד, ואני אומר את הדברים דווקא מתוך אהבה ודאגה. מה יהיה עם החסידות? יש כל כך הרבה שלוחים, מוסדות וחסידים. הרבי השקיע את כל כוחותיו ומסר את נפשו בשביל זה, ומה יהיה עכשיו? מוכרחים לעשות משהו ולהקים איזו הנהגה". אני כחסידי לא הייתי מסוגל לשמוע את הדברים, וככה זה נשאר.

לפני כמה שנים נפטר נכד של הרב וייס בגיל צעיר, והסבא הגיע לנחם את הבן שלו שישב 'שבעה' באנטוורפן. נכסתי לניחוח אבליים, וכשהרב וייס ראה אותי הוא קרא לי הצידה. נכנסנו למטבח והרב וייס סגר את הדלת ואמר לי: "בפעם הבאה שאתה נוסע לרבי, תיכנס לאוהל ותבקש סליחה בשמי". נדהמתי ולא הבנתי למה הוא התכוון, והוא מיד הסביר: "אחרי ג' תמוז קראתי לך והבעתי את החשש שלי שחב"ד תתפרק, חלילה, בלי הנהגה. היום אני יודע שלא הערכתני נכון את ההנהגה של הרבי. לא רק שליובאוויטש לא מתפרקת, חלילה, אלא גדלה וצומחת. אברכים שלא ראו את הרבי יוצאים במסירות נפש לשליחות, בלי לחשוב בכלל על החיים החומריים שלהם וכל מה שמעניין אותם זה להפיץ יהדות וחסידות. אני רוצה לבקש מהרבי סליחה".

הרבי הדליק נשמות וההשפעה שלו נמשכת כל הזמן, הנרות שהרבי הדליק ממשיכים לדלוק ולהדליק עוד ועוד נרות. אומרים על "ולא ידע איש את קבורתו", משה לא טמן איפשהו אלא נמצא בתוך כל אחד מאתנו. על אותו משקל, כל אחד יכול וצריך לקחת השראה מהרבי, ללמוד את השיחות והמאמרים של הרבי ולשאוב משם התעלות אינסופית בעבודת השם ולהפיץ את האוצר הנפלא הזה הלאה, להיות השראה עבור אחרים.

שהקדוש ברוך הוא ישלח לכולנו שפע רב, שנזכה להדליק את הנר שלנו וממנו להצית עוד ועוד שלהבות עד ש"מלאה הארץ דעה את השם כמים לים מכסים".

נפשי בשאלתי

הרב יהושע שפירא, ראש ישיבת רמת גן

למה אומרים ב'לשם יחוד' של התפילין 'שנמעט הנאותינו', וכי העולם לא נברא כדי להתענג על השם?

להתענג על העולם זה לא דווקא להתענג על השם, ואפילו להפך. התענוגים של העולם הזה גלויים לפנינו, מוכרים לנו היטב ופועלים עלינו בעוצמה וללא הפסק. אנחנו מתקשים שלא ללכת אחריהם, וגם אם איננו נסחפים לתהומות נוראיים של איסורים, שעבוד עמוק להנאות העולם הזה הוא דבר מצוי מאוד.

בהחלט יש דבר כזה להתענג על השם: אם אדם קופץ בבוקר ממיטתו כדי להניח תפילין ומרוב עונג עיניו זולגות דמעות והוא לא יכול להיפרד מהם מרוב תשוקה לדבקות אלוקית וקשר לה' יתברך, הוא כנראה מתענג על ה'. אבל התענוג הזה אינו קשור להנאות העולם הזה.

יש גם דרך ליהנות מהעולם הזה כחלק מדבקות בה', וזוהי מלאכה מורכבת ועדינה. להתמוסס מדבקות אלוקית בסעודת שבת טעימה ומשובחת זו מצווה, ואנו עושים את רצון ה' גם כשקשה לנו להבחין עד היכן מגיעה הנאת עולם הזה ומאיפה מתחילה דבקות עליונה. בדורנו אנו יותר קרובים לחבר בין התענוגות על ה' לענייני עולם הזה, אך על כל אחד מוטל לבחון עד כמה האור הזה מאיר בו ומתי הוא מועד ליפול בהנאה סתמית ומגושמת.

יש לי קרוב משפחה מבוגר ממני שיש לו קושי בעבודת ה', ואני חושב שאני יודע מה יכול לעזור לו. איך נכון לגשת אליו?

ראשית צריך לדון בשאלה האם בכלל לגשת אליו. כי הרבה דרכים לפני המקום, ויתכן שנכון דווקא שיהיה לו יועץ מבוגר יותר, ויתכן שהוא בעצמו יפקח את עיניו ויכין לאן הוא צריך לצעוד. צריך גם לשאול האם ודאי הוא שיש לנו תשובה נכונה, כי לעתים לא כל מה שמתאים לנו ולציור שלנו על האחר, הוא מדויק ונכון.

ואחרי כל זה, אם באמת נראה שכדאי לנסות לסייע, עלינו להעמיד את עצמנו במקומו - אם היה מתגלה לנו שלחבר או קרוב צעיר מאיתנו יש עצה טובה בשבילנו, באיזו דרך היינו רוצים שהוא יאיר את עינינו? וזה יהיה כלי בידנו לבחירת הדרך המועדפת. וגם אז יכול להיות שלפעמים, עם כל העצה הצודקת, יקשה לאדם לקבל אותה בגלל פערי גיל והוא יעדיף לוותר עליה ולא לעמוד במצב המביך שבו צעיר יודע יותר ממנו מה טוב לו.

מה הסגולה לקום מוקדם?

הסבא רבא שלי והסבא רבא של אשתי היו חברותא בגליציה לפני מספר דורות, והסיכום ביניהם היה שלמרות הקור הרב ששרר במקומם, אם אחד מהם לא קם, השני לוקח נטלה מלאה ושופך על השני... ולא רק שאין לנרטב זכות להתלונן אלא שהוא צריך להודות לחברו וגם לבקש ממנו מחילה על שגרם לו לצער.

בנוסף לחבר טוב שיודע לשפוך נטלה, שעות מעורר מתאים ושאר אמצעים, כדאי ללמוד על מידת הזריזות שמבאר רמח"ל במסילת ישרים ובשאר הספרים שמלמדים על מעלתה ומחזקים את הנפש במידה משובחת זו.

בהקשר זה כדאי לזכור את דברי הרבי מקוצק: "מי שהולך לישון כמו כלב, שלא יצפה להתגבר בבוקר כארי". בשביל לקום כארי צריך ללכת לישון כמו אריה. ואדם שנמרח בערב והולך לישון מעבר לשעה הרצויה עבורו ממילא נסחב ונעשה סמרטוט, ואל יפלא בעיניו שבבוקר הוא לא מוצא בתוכו כוחות נפש שנוצקו פתאום במהלך הלילה. אדם צריך לחשב לכמה שעות שינה הוא זקוק ולתכנן בהתאם את הזמן.

ת.ד. 52589 רמת גן | עורך: אהרוני ברנשטיין < העלון טעון גניזה | לתגובות ויצירת קשר 052-4061065 | info@qarov.org | קרוב אליך | לפרסום: 052-525-4051

קרוב אליך
עלון שבועי לעבודת השם בדרך החסידות

שלם וקח עוד היום אצלך בבית

מיחסני חשמיל

הרשת הזולה והמשתלמת בישראל

ברי מים מתקדמים
בכשרות מהודרת לשבת!

מקום ראשון
באיכות השירות

בר מים הדס שבת למהדרין - בד"ץ
מאושר לשימוש בשבת במים החמים והקרים

1,490 ₪
במחזור 2,190 ₪

SpiritBar
Touch

בר מים ספיריט בר שבת
מאושר לשימוש בשבת במים החמים והקרים

2,190 ₪
במחזור 2,990 ₪

שעות פתיחה: בימים א'-ה' 09:30-22:00 שישי וערב חג: 09:00-15:00 מוצאי שבת וחג: חצי שעה מצאת השבת עד 23:00
בתוקף עז-30.6.21 או עד גמר המלאי, המוקדם מביניהם | ח.ל.ט. | פירוט המוצרים וסכום ההטבה של המוצרים המשתתפים במבצע מוצגים בסניפים ובאתר | המחירים אינם כוללים הובלה | אין כל הנחות ומבצעים